

Szerkesztőség:

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 840 Lej
Fél évre ... 420 Lej
Negyed évre ... 210 Lej
Havonta ... 70 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A papi palást

ragyogását, tisztaságát ünnepli ma az evangélikusok öreg tiszteletesében Arad város népe. Frint Lajos aradi lutheránus lelkész most töltötte be lelképásztori működésének félszázadát és egyháza éppen úgy, mint a város egész társadalma a mai napon jubileumi ünnepséget ül az ősz pap tiszteletére. A szerény egyházi ünnepnek tervezett jubileumban részt kíván e város társadalma is valóban és igazán felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül, mert Frint Lajos személyét olyan meleg szeretet és a tiszteletnek olyan megkülönböztetett mértéke övezi, hogy ez fölülemeli a jubileumot az evangélikus egyház zártkörűnek tervezett ünnepségén. Frint Lajosnak Aradon, ahol évtizedek óta él és vezeti kis egyházának ügyeit fáradhatatlan munkával és nagy szeretettel, nemcsak a lutheránusok hívei, de a tisztelet révén híveinek tábort is mindegyik hitteleket tagjai közül ezrével gyarapították. Értékes egyéni kvalitásainak erején kívül abban találja magyarázatát ez a példátlan szeretet, amely Frint Lajos lelkész körülveszi, hogy ez az igazi pap fél-évszázados lelképásztori működése alatt mindig távol tartotta magát a politikától.

Egyházának végtelen szeretete, magasztos hivatásának mély átérzése, kötelességének tiszta meglátása kellett ahhoz, hogy politizálásra erősen hajlamos fajtánkban olyan időkben is, amikor szinte megkövetelte a közélet mindenkítől, hogy tartozzék valamely politikai párthoz, Frint Lajos meg tudta őrizni tisztaságát, pártatlanságát mindenkor. Mert a pap csak addig marad meg hivatása magasztosságában, amíg nem avatkozik a politikába. A pap szolgálja Istenét és egyházát, ápolja hívei között a hitet, hirdesse a szeretetet, gyakorolja a jószágot, de ne folyjon be a pártharcokba, tartsa távol magát a politikától, mert a politika a gyűlölködés melegágya, a gonoszság terjesztője, a politikával együtt jár az intrikák szövénénye, a hazugságok terjesztése és mindez a sok gonosz letéríti a politizáló papot az isteni igaz szolgálattól utjára. Eppen a lutheránusok egyik régi egyházi könyvében áll ez a néhány szó: A lelképásztor pedig ne avatkozzék a pártok tusáiba, mert bemooskolódik az ő palástja. Frint Lajos ennek a mély igazsággal tell papi parancsnak mindig megfelelt és félszázados lelkész életében igazán és egészen jó lelképásztor volt. Tiszta életének meg is van a gyümölcse, mert a mai jubiláris ünnepeken a város egész lakosságának szeretete és

Románia a prágai konferencián. — Gróf Károlyi Mihály csatlakozott a kommunistákhoz. — Aranydiplomás orvos van Aradnak. — Bodnár Klári tragédiája. — Frint Lajos 50 éves lelkész jubileuma. — Erős harcot vív Ujarad népe a maga szabadságáért. — Eltörölt lapok a régi Arad történetében. — Vizbefult két világhírű utazó.

tisztelete övezi. De nemcsak magának szerzett igazi papi életével, a politikától való távolmaradásával osztatlan szeretettel, ha-

nem tiszteletet és komoly tekintélyt szerzett kicsiny egyházának is, amelyben megteremtette a lelkek hűs és meleg harmoniáját.

Kommunista-mozgolódást lepleztek le Erdélyben

Letartóztatott bolsevista-futárok. — Ifjumunkás-akció — moszkvai utasításra.

(Bucuresti, november 7.) A rendőrség és a sziguranca újabb kommunista mozgolódásnak jött a nyomára. A belügyminiszterium a következő hivatalos közleményben adta ki a néhány hét óta folyó nyomozás eredményéről: November 7-én, az orosz forradalom évfordulója alkalmából a moszkvai kommunista ügyvédök a romániai ifjumunkások mozgalmanak kiprovokálására nagyszabású akciót tervezett. A sziguran-

cának sikerült lefoglalni a romániai ifjumunkások részére érkezett izgató hangú röpiratokat és a román kommunista szervezetek címére adresszált körrendeletet. A hatóságok Brassóban két kommunista futárt letartóztattak, míg Nagyszebenben lefoglalták és elkobozták az ottani röpiratlerakot plakátjait. A rendőrség és a sziguranca a legszelesebb körben folytatja a nyomozást.

A párisi szabadkőműves nagypáholy pénzelte a Mussolini elleni összeesküvést.

Olaszország védőszentjének nevezik a megmenekült miniszterelnököt. — Mussolini hadparancsa a fascista légióknak.

(Róma, november 7.) Mussolini miniszterelnök az ellene tervezett merénylet leplezése következményeképpen a legerélyesebb esz közökkel lép fel mindazokkal szemben, akik véleménye szerint összeköttetésben állottak a merénylőkkel. A miniszterelnök legelső intézkedése volt, hogy szállják meg mindazokat a szabadkőműves páholyokat, amelyek a római Nagy Orient-től függenek. Mussolini egész Róma ünnepelte és ugyanazon az erkélyen jelent meg a nép előtt, amelyen agyon akarták volna löni őt a győzelmi ünnep alkalmával. Mosolyogva köszönte meg az ünneplést és a következőket mondta:

— Ha engem a golyó eltalált volna, akkor nem a zsarnokot, hanem a nép legjobb szolgáját érte volna a halál.

Mussolini megmenekülése alkalmából az egész diplomáciai kar üdvözölte a miniszterelnököt. A parlamenti többségi pártok bizottsága a következő táviratot intézte hozzá:

— Ön Olaszországnak védőszentje. Mi hűségesen csatlako-

zunk Önhöz és mindenre elvagyunk szánva. Ez a mi kötelességünk és minden olaszunk kötelessége.

Mussolini különben ez alkalomból a fascista vezetőséghez a következő parancsot intézte: — Az ellenem tervezett merénylet, amely csufos kudarcot vallott, nem szabad, hogy fascista megtorló intézkedéseket vonjon maga után. A kormány intézkedést tett, hogy valamennyi szabadkőműves páholyt megszállják, a bűnösöket letartóztassák és a szociálista egyes pártot feloszlassák. Intézkedett továbbá, hogy a Giustitia című lapot beszüntessék. Egyéni akciót azonban nem szabad elkövetni. Lesz gondom rá, hogy valamennyi fascista engedelmeskedjék ennek a parancsnak.

Zaniboni, a merénylet tervezője volt az, aki annak idején a Matteotti gyilkosság vizsgálatát sürgette és magánnyomozást is indított.

Zaniboninak periszkopos fegyvere volt, szóval kézi gépfegyver és azzal ötven lövést lehet egymásután leadni. A szálló ablaka

mellett új nagy német céltávcső volt felszerelve és Zaniboni akkor akarta elsütni fegyverét, amikor éppen nagy néptömegek sorakoztak volna fel a Chigi-palota előtt. A bevezetett vizsgálat alapján bizonyosnak látszik, hogy a merénylertért az erkölcsi felelősség a római Giustinkano és a párisi Grand Orient páholyt terhel, amelyek pénzelték az összeesküvést. Az olasz kormány már a legutóbbi időben is tett lépéseket az Orient aknamunkája ellen. Francia forrás szerint a Grand Orient eddig 140.000 lírát küldött az összeesküvőknek.

Pasicus húzódozik Radicstól.

Rejtett küzdelem a hatalomért.

Belgrádból táviratozzák: Radics István, a horvát parasztpárt vezetője tegnap este visszautazott Zágrábba emlékül, hogy a kormányba való belépésének ügyét elintézte volna. Pasicus miniszterelnöknek a döntést ismét sikerült elhalasztania. Hír szerint a miniszterelnök még most is ragaszkodik ahhoz, hogy Radicsnak és a parasztpárt vezetőnek előbb kell jutniuk a szkupstinába. A varasdi kerület hét Radics-párt képviselője állítólag lemondott és ebben a kerületben új választásokat írtak ki. Radicsot a helyzet láthatóan elkedvetlenítette és végzett munkájáról semmiféle felvilágosítást nem ad.

Nagyszabású vámcsalás Timisoarán.

Az egyik vámoilási iroda Dork nevű főnöke két Bécsből érkezett ládát vámmoltatott el, amelyek Steiner Dezső Tözsde-ucca 14. szám címre szólottak. Vámoilás közben Dork mindenáron igyekezett a vámtisztéknek a figyelmét elterelni, ennek dacára azonban az egyik ládában ötven kilogramm legfinomabb selymet találtak, míg a másik ládában kalapok voltak. Az is kiderült, hogy a Tözsde-uccában összesen csak két ház van és a címzett nem létezik Temesváron s azt gyanították, hogy az egyik temesvári kalapgyáros részére érkezett a bécsi küldemény. Dorkot a vámhivatal a selyem csempészésének kísérlete miatt 8 millió lej vámbírsággal sújtotta.

— Lettország elnököt választott. Rigából táviratozzák: Lettországban tegnap választották meg a köztársasági elnököt, Ujból Tschakte lett az elnök, aki a demokrata centrum tagja.

Bodnár Klári tragédiája

Az aradi trüföldnyből lett színésznő súlyos betegsége.

(Saját tudósítónktól.) Aradon nagy érdeklődéssel figyelték Bodnár Klári színészi karrierjének meklendülését. Az aradi származású fiatal művésznő a színház elvégzése után néhány estén Aradon is fellépett és szép sikert aratott. Bodnár Klárit egy-két vendégszereplő fellépés után Gróf László, a nagyváradi színház igazgatója leszerződte és az ifjú művésznő a váradi színpadon is fellépett már nehányszor. Bodnár Klári szépen indult pályafutása azonban most megakadt: rendezői tubuzgalma, valamint a saját tuhajtott lelkismeretessége beteggá tették a fiatal művésznőt és egyelőre elyönták a színpadtól. A még kezdő színésznő erőszakolt tempóban dolgozott. Egy mást érték az énekórák, táncpróbák és az amugy is gyenge fizikumú és idegzetű leány valóságosan halálosan kimerült az izgalmas és fáradtságos munkában. E napokban azután idegei teljesen felmondták a szolgálatot úgy, hogy orvosai egyenesen eltolták a színpadtól. Bodnár Klári most ágybanfekvő beteg és nagyon kétséges, mikor léphet ismét színpadra.

A Dunába full két világhírű utazó.

(Szabadka, nov. 7. Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap este Pancsova közelében a Dunán. Egy csónak az erős hullámozás következtében felborult és mire segítség érkezett, a csónak utasai belefulltak a vízbe.

Pancsovától néhány kilométernyire fekvő Grocka mezőváros előtt a Szent György hajó több uszályt vontatott feljére a folyón. Már sötétedni kezdett, amikor a hajó kormányosa észrevette, hogy a legutolsó hajó közelében a hullámok egy csónakot dobálnak, amelyet minden pillanatban az elmerülés veszélye fenyegetett. A kormányos nyomban felhívta a hajóskapitány figyelmét a csónakra, mire a kapitány intézkedett, hogy egy mentőcsónakot erresszenek le, a veszélyben forgó csónakázók kimentésére. A mentőcsónak utnak is indult, mire azonban céljához érkezett, csak az üres csónakot találták, a csónakban tilók belefördültek a vízbe és eltűntek a hullámokban.

A Szent György hajó erre Grockánál kikötött és a hajó kapitánya a történetkről jelentést tett a rendőrségnek. Hamarosan bizottság szállt ki a szerencsétlenség színhelyére. Időközben a gazdátlan csónakot is kihalászták. A csónakban két férfiakat hevert, amelyben megtalálták az áldozatok okmányait. Az okmányokból kiderült azután, hogy a szerencsétlenség áldozatai Bungart Péter 22 éves kölni újságíró és Müller Rezső 27 éves medikus, akik világhírű uton voltak. A szerencsétlenül járt világhírű utazók holttesteit még nem sikerült kihalászni. A rendőrség megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy mi idézhette elő a tragédiát. A két fiatalember hozzátartozóit diplomáciai uton értesítették a szerencsétlenségről.

Készül a Balkán-paktum.

Londonból táviratozzák: A görög kormány tervezetét küldött a külügyminisztériumnak arra vonatkozóan, hogy miképen lehetne locarnoi mintára a balkáni paktumot megkötöni. — Görögország, Csehszlovákia, Románia és Bulgária eszerint kölcsönösen tartoznának a jelenlegi határokat garantálni és kötelezni magukat arra, hogy egyik sem támad a másikra fegyveresen. A paktumterv módot ad Törökországnak is a csatlakozásra.

Károlyi Mihály gróf csatlakozott a kommunistákhoz.

A newyorki „Uj Előre“ szerkesztőjének nyílt levele Károlyihoz.

Az Amerikában élő magyar kommunisták Newyorkban megjelenő napilapja, az „Uj Előre“ egyik most érkezett számában szenzációs nyílt levelet közöl. A levelet az „Uj Előre“ szerkesztője, Basky Lajos, az amerikai magyar kommunista szervezet főtitkára intézi Károlyi Mihály grófhhoz. A következőkben szösz szerint reprodukáljuk ezt a nyílt levelet, amelynek írója nem kevesebbet állít, minthogy Károlyi Mihály titokban csatlakozott a kommunistákhoz. A levél, amely bizonyára nagy feltűnést fog kelteni Európában is és amely valószínűleg megszólalásra bírja Károlyi Mihály gróft is, a következőképpen hangzik:

Tisztelt Károlyi Ur!

Bár Ön jelenleg nem tartózkodik az Egyesült Államokban, olvasni fogja ezt a nyílt kérdést. És anélkül, hogy Önnek ezt nyomtatékosan hangsúlyoznám, tudni fogja, hogy az amerikai magyar munkásság nagy érdeklődéssel fogja várni az Ön válaszát erre a nyílt kérdésre. Mielőtt a kérdést feltenném, emlékeztetnem kell idézmem Önnek egy beszélgetést és azokat a körülményeket, amelyek között a beszélgetés történt.

Ön, Károlyi Ur, rövid idővel az Egyesült Államokba való érkezése után Szerényi Simon ur (Szerényi Simon a forradalom alatt Budapesten „Az Est“ majd a proletárdiktatura idején a „Népszava“ munkatársa volt. A bolsevizmus bukást után Amerikába utazott, ahol azóta különböző forradalmi irányú hetilapokat szerkesztett. — A szerk.) által tudomásunkra adta, hogy szeretne velünk beszélni, azonban nem kereshet fel bennünket, mivel minden lépését szövetségi detektívek figyelik és ha megtudnák, hogy Ön nálunk járt, hiába folyamodna tartózkodási engedélye meghosszabbításáért. Ön arra kért bennünket Szerényi Simon ur által, hogy adjunk alkalmat azoknak a dolgoknak elmondására, amelyeket velünk közölni szeretne. Magánbeszélgetésre kért alkalmat, úgy, hogy erről a szövetségi detektíveknek ne legyen tudomásuk. Mi ezt az alkalmat megadtuk Önnek és Ön elmondta, ami szíven fekszik. Mindenekelőtt kijelentette, hogy Önnek semmi propozíciója nincsen jelenleg, de lesz, ha szóhásszabadsági jogát megkapja; tekintsük kijelentéseit szigorúan bizalmasoknak. Kijelentette Ön azt is, hogy ha nyilvánosságra hoznánk, hogy Ön most velünk beszélt, kénytelen volna letagadni.

Ezeknek előrebocsátása után Ön vagy másfél óra hosszat tartó beszédben — melyet mi néha egy-egy kérdéssel szakítottunk meg — lényegében a következőket mondotta:

— Csupán azért akartam Önökkel beszélni, hogy kifejezzem a mozgalom iránt érzett barátságomat. Én ma már a legszélsőségesebb forradalmár vagyok és csak természetes, hogy a kommunista párttal rokonszenvezem. Az októbrizmus-hoz, amely a nevemhez fűződik, semmi közöm. Ezt az elavult álláspontot már magam mögött hagytam, ezért meg is hasonlítottam Jászi Oszkárval és Huck Jánossal. Olvastam azokat az együgyűségeket, amelyeket Huck János az Egyesült Államokban mondott és itt. Azokkal nem értem egyet és meg is irtam neki, hogy nem értek vele egyet. Egyenesen megkértem őt, hogy propagandájában ne hivatkozzék reám, mint vezérére és eszméit ne hirdesse úgy, mintha azok az én eszmém volnának. Meggyőződése az, hogy a kapitalizmust a proletárdiktaturának kell követni, mert társadalmi kérdéseket csak a proletárdiktatura által lehet megoldani. Munkám oda fog irányulni, hogy a parasztságot megnyerjem a forradalom számára. Az amerikai magyarról az a véleményem, hogy egyrésztük szemét, amelyet közel sem engednék magamhoz. A többi pedig elmaradt, zavarosfejú és reakciós elem, akikkel nincsen semmi elvi közösségem. Egyelőre a nyilvánosság előtt nem beszélhetek, mert ha a külügyi hivatalnak adott ígéretemet megszegném, távozásra kényszerítenének, de mégis azt akartam, hogy Önök ismerjék meg álláspontomat és tudják meg, hogy az Önök mozgalmával rokonszenvezem.

Okunk volt rá, hogy az Ön kijelentéseit, Károlyi ur, egy csipet sóval fogadjuk, ahogy az angolok szokták mondani. Mi Önben kijelentései dacára sem tudjuk felfedezni a forradalmárt, különösen amikor Ön kijelentéseihez azt az előszót fűzte, hogy azokat szükség esetén le fogja tagadni. Az Ön kijelentései, Károlyi ur, nem változtatták meg az Önről alkotott véleményünket, egy szikrányit sem befolyásoltak bennünket, hogy Önről mit mondjunk és mit írjunk.

Ezt Károlyi ur, Ön érezte. Anyyira érezte, hogy távozásra előtt felkötölte szerkesztőségünkbe Lakatos László urat azazal a kérelemmel, hogy ne bántuk Önt, ne októbristának tekintsük

Önt. Önt, Károlyi ur, ma már nem köti a külügyi hivatalnak adott ígérete. A külügyi hivatal az Ön számára Európában nem tehet szájkosarat. Ma már a szövetségi detektívek sincsenek az Ön nyomában. Önnek most már módjában van, hogy feleljen nyílt kérdéseinkre. A sajtó utján arról értesültünk, hogy Ön az „amerikai magyar köztársasági párt“ tiszteletbeli elnöke. Az a párt, amely az Ön megállapítása szerint „részben személtől“, részben elmaradt, zavarosfejú „reakciós elemekből“ alakult, abban a kétes tiszteletben részesítette Önt, hogy tiszteletbeli elnökévé választotta. Tehát kérdést intéztünk Önhöz: Hogyan egyeztetni Ön öszsze ezt a tiszteletbeli elnökséget azokkal a kijelentésekkel, amelyeket nekünk tett? A „részben személtől“, részben elmaradt“, „zavarosfejú reakciós októbrista párt“ szélhámoskodik-e az Ön nevével s az akarja becsapni az amerikai magyarságot, a mikor Önt úgy állítja elő, mint vezérét, vagy Ön akar bennünket becsapni a kommunista mozgalomnak tett szereimí vallomásával.

Károlyi Ur, várjuk a választ. Önnek erre a kérdésre válaszolni kell.

Basky Lajos.

Eddig a szenzációs nyílt levél, s most várják Károlyi Mihály gróf válaszát.

Operációval gyógyítják a szivgörcsöt.

Egy bécsi orvosprofesszor érdekes felfedezése.

(Budapest, nov. 7.) Néhány nap óta Budapesten tartózkodik Carl Wenckebeck bécsi orvosprofesszor, Európa egyik legismertebb belgyógyásza, aki szenzációs érdekességű felolvasást tartott a szivgörcs gyógyításáról. Az előadás keretében a szivgörcs újabb gyógyítási módjairól adott számot és a híres tanár azt az álláspontot fejtette ki, hogy egyelőre nem a teljes gyógyulás előidézése körül folynak eredményes kísérletek, hanem az orvostudomány a fájdalom csillapítására törekszik. Különböző jelentős eredményeket értek el ebben az irányban operatív beavatkozással, amely azt az irányt követi, hogy előbb pontosan fölmutatja az orvos a szivgörcs által okozott fájdalmakat közvetítő idegpályákat és amikor ezeket hajszálpontossággal fölismeri, akkor a legnagyobb precizitással elvágja ezt az idegszálat. Elmondotta a bécsi tanár, hogy három-négy éve folynak ezek a kísérletek és az első ilyen operatív beavatkozás kedvező eredményét egy román professzor mutatta be. Ezeknek a kísérleteknek a tökéletesítésére az szükséges, hogy az idegrendszert az ediginél is fokozottabban megismerjék. A professzor kijelentette még, hogy nemcsak az állatokon, de az embereken végzett kísérletek is kiváló eredményeket biztosítanak.

Magyar nyelvünket vedelmezi, aki új eldfizetést szerez az ARADI KÖZLÖNY-nek!

Erős harcot viv Ujarad népe a maga szabadságáért.

Kutató szemekkel a szomszédos kisvároskán át. — A takarékos svábok meg a sárgacipős fiatalok. — A lakosság fanatikus hittel küzd az Araddal való kapcsolás ellen.

(Saját tudósítónktól.) Az árok egyik oldalán viharvert tábla: *Muresel, Jud. Arad.* Átmegegyek a kishidra, amelynek végében másik tábla hirdeti: *Aradul-Non, Jud. Timis.* Alapos közigazgatási jártasságom nyomán gyerekként volt megállapítanom, hogy a Cigánka kiszáradt medrét átélve idegen vármegyére területére kerültem. Bolyongó körutamban, ime felfedeztük, hogy Arad városától alig félóra járásnyira, pár lépésre Zsismondházán túl, a Maros balpartján egy Ujarad nevű, mintegy 6000 lakost számláló nagyközség terül el. Nehány napi kutatás után ugyanis rájöttünk arra, hogy szinte a legrésibb aradi bennszülöttek is alig ismerik ezt a város közvetlen közelében levő községet. Ujaradon nincs olyan szórakoztató látványosság, amely odavonzaná Arad publikumát, viszont Ujarad lakosságát Temesvárról adminisztrálják és így nekik is kevés ügyes-bajos dolguk akadt eddig Aradon a piacot kivéve. Ez az oka annak, hogy Arad és Ujarad polgársága dacára a szinte érintkező közelségnek, alig akar tudni egymásról. Nincsenek közös érdekeik, közös hajaik, közös örömeik — mindkét város a maga izólalt életét éli. Ujarad nemzetileg ön-tudatos németisége a lehetőség szerint még a bevásárlásait is Temesváron, sváb cégeknél eszközli.

Séta Ujarad főuccáján.

A Cigánka patak kishidján áthaladva, elénk szélesedik a község messzire nyúló főuccája. Tiszta, csinos házak szegélyezik a jókarban tartott, széles uttestet, az aszfaltos járdán — hétköznap van — kevés az ember, de akikkel találkozunk, mint ha ünneplőben sétálnának, olyan rendez az öltözkűk. Sehol egy mezitiábas, vagy maszatos gyerek, egyetlenegy koldust, vagy rongyos csavargót sem láttunk. Az üzletek kirakataiban mindenütt praktikus, komoly holmi, semmi felesleges círaszág, rikító vagy divatos áru; néhez bársonyszövetek, szelid mintájú nagykendők, sötétszínű posztók uralják a divatüzletek kirakatait. Nagyon komoly és rendez emberek ezek az ujaradi svábok. Gondosságukra és óvatosságukra jellemző az alábbi apróság:

Az egyik vaskereskedés ajtajában néhány ázó, gereblye és sarló van. A sarlók kifelé meredő hegyeire esyegy parafadugót szurtak, nehogy valaki megsérthesse magát bennük.

Az ujaradi aszfalt története.

Merthogy története van annak, még pedig nagyon érdekes. A takarékos németek, mikor annakidején felvetődött a község aszfaltrozásának gondolata, halálam sem akartak róla.

— Elég jó nekünk a mai követet is — mondották — legfeljebb az aradi ficsurok nem jönnek ide sárga cipőben korzózni.

És kitartottak a rosszkedvű álláspont mellett a képviselőtestületi gyűlésen is, ahol már komoly forrásban került szóba az ügy. Igen ám, de a Magyar Általános

Aszfaltgyárnak nagyszerű összeköttetései voltak és így felsőbb helyről szigorú értesítés érkezett Schäffer akkori főszolgabíróhoz, hogy minden áron vigye keresztül az aszfaltrozást kimondó képviselőtestületi határozatot. A svábok azonban — dacára a főbíró kapacitálásainak — nem tágtottak álláspontjukról és nem akarták az aszfaltozással járó terhelket viselni.

Schäffer főbíró, mikor látta, hogy a makacs virilistákat nem tudja szépszóval meggyőzni. — pucshoz folyamodott. Az adóbevallásnál — utasítására — az összes községi és járási tisztviselők, irnokok annyi adó fizetését váltalták magukra, amennyivel aztán virilisták lettek. Az irnokokból lett virilisták persze bekerültek a képviselőtestületbe is, amely legelső ülésén szótöbbséggel megszavazta a gyalogjárók aszfaltozását. Az ujaradi svábok felháborodva tiltakoztak a puccs ellen és úgy az irnok-virilisták beiktatását, mint az ily módon kiterőszakolt határozatot megiebbesték. A megye azonban úgy döntött, hogy a felebbezés birtokán kívül intéztessék és utasítást adott az aszfaltozási munkálatok azonnali megkezdésére.

Igy történt. A jó ujaradi svábok később belenyogadtak a dologba és most büszkén hivatkoznak aszfaltjárójukra, amely városias jelleget ad a szép községnek.

Az átsatolás, az előnyök, a hátrányok.

Az átsatolásról persze sok szó esik Ujaradon és az okos, óvatos svábok ma még csak tapogatózva beszélnek a január elsejével életbelépő új rendről. Nem mondják ki, hogy helytelen, vagy hátrányos, de nagy örömmel sem nyilatkoznak róla. A lakosság hangulatát talán legjobban Hartmann András ujaradi községi főbíró jellemezte, aki tartózkodva ugyan, de félreérthetetlenül elmondta munkatársunknak, hogy az előnyöket is tudják ők, de nagy hátrányai is vannak az átsatolásnak.

— Izaz, hogy most már közelebb leszünk a megyeszékhelyhez — mondta a főbíró — de az is izaz, hogy azért jobban otthon voltunk mi a temesvári megyeházán, ahol — mivel románul nem tudunk — beszélhettünk németül, de Aradon már nem használhatjuk ugy az anyanyelvünket és inkább magyarul kell majd beszélünk. Persze lesz jó is abban, hogy Aradmegyéhez kerülünk, de csak akkor, ha a bíróság is Aradon lesz és az ujaradi járásbírósgot átteszik az aradi törvényszékhez. Akkor sokat megspórolunk, mert nem kell ügyes-bajos dolgainkkal Temesvárra menni, hanem Aradon elintézhettünk minden hivatalos ügyet.

Folyik a csendes harc Arad és Ujarad között.

Azt nem tartják bajnak az ujaradiak, hogy eddigi járásuk néhány községét elvesztik, mert — mint ők mondják — ezekből a községekből

Bőrünk csodái

Egy 5—6 centiméternyi bőrdarabnak körülbelül 2700 porusa van, melyek száj gyanánt a lélekzésére szolgálnak. Az összegyűlt porszemek azonban természetes funkciójukban megátolják. A Kadum-szappan bő habja azonban mélyen hatol be ezekbe a porusokba, minden piszoktól kimossa őket és a bőrnek visszaadja teljes szépségét.

Kapható gyógyszerárakban, Illatszertületekben. Nagyban a „Standard” drogueriában Bucuresti.

Cadum Szappan

kevesen jártak Ujaradra és lefőljebb az ujaradi kereskedelem fogja eleinte megérezni a változást, de a piacnak ez a vesztesége is valószínűleg pótlódik majd. Ami az egész változásnál legjobban érdekli őket is, minket is, az Ujaradnak Aradhoz való csatlóása. Ez a pont nagy nyugtalanságok előidézője Ujaradon, mert amenny nyire szereiné Arad a csatlakozást, annyira fél ettől Ujarad takarékos népe. Elsősorban az önállóságukat féltik Aradtól, de meg nem vállalják az aradi magas közterhek viselését sem, amelyből — mint ők mondják — rájuk semmi előny sem származik. Ez lesz az első és nagy differencia Arad és Ujarad között. Arad városa kéri az idecsatolást, mert ez a város már ma is csaknem teljesen kiépült Ujarad irányában és néhány év alatt teljesen össze fog érni a két város. Izen komoly közegészségügyi és közrendészeti szempontok erősen kívánatosak is teszik a két város összeolvadását, de Ujarad semmiképpen sem megy ebbe bele és bizonyos, hogy ez a kérdés még sokat foglalkoztatja a jövőben a belügyi kormányt.

Hatvanezer ember panasza.

Általában inkább kedvezően bírálják meg az új beosztást Ujaradon, noha vannak sokan, akiket erősen elkedvetlenít a változás. Ezek hangulatát legjellemzőbben és legalapósbabban Mladin Sever dr. főszolgabíró fejtette ki, aki a ma még Temesméryéhez tartozó ujaradi járás élén áll és aki azt mondja, hogy az új beosztással mintegy hatvanezer ember elégedellen. Szerinte azok sincsenek meglepődve, akiket nem csatoltak át Aradmegyéhez, de akik eddig az ujaradi járáshoz tartoztak, de kedvezőtlen a megoldás az Aradon túlfekvő és az ujaradi járáshoz beosztott aradmegyei községekre is. A főszolgabíró sokkal súlyosabbnak látja az ujaradiakra háruló kárt, ami abból származik, hogy az eddig az ujaradi járáshoz tartozó községek egy részét nem csatolták át és így ezek elvesztése nagy mértékben csökkentheti majd Ujarad kereskedelmi forgalmát.

Sok nyitott kérdése van még az új alakulásnak és mindegyik részről sok jóakarát és megértés kell ahhoz, hogy a most összekerült helységek népe egymáshoz melegedjék.

Középor a lakó ellen.

Amikor a háztulajdonos fia ki akarja üldözni a neki nem tetsző lakót. — Különös éjszakai incidens Aradon.

(Saját tudósítónktól.) Hangos csörrenés és revolverdörrenések zaja verte fel az elmúlt éjszaka Aradon a Béla-tér környékét. A Béla-tér 9. számú ház egyik ablakából süvített ki a golyó és nyomban utána szaladó léptek zaja hallatszott. A rejtélyes zajra figyelmes lett a rendőrszem ennek megállapítása után kiderült az éjszakai csendzavarás oka is. Georgescu György sziguranca komiszár áprilisban jött Aradra, a rekviráló bizottság a Stefan cel mare (Béla)-tér 9. sz. egyik egy-szobás lakásába helyezte el őt nagy családjával egyetemben. Az új lakó azonban sehogyan sem tetszett a háztulajdonos fiának, Bugariu Dávid adóhivatali tisztviselőnek, aki elhatározta, hogy megpróbálja őket eltávolítani a lakásból. Állandóan molesztálta Georgescuékot, majd két héttel ez előtt egy rendőrtisztet keresett fel, akitől revolvért kért kölcsön. Megkérdezték, hogy minck kell ez neki, egyszerűen kijelentette, hogy le akarja Georgescut lőni. Persze ezek után nem kapta meg a revolvért, de nem is nagyon vették komolyan Bugariu lenyegetését. Az elmúlt éjszaka aztán az adótsit egész váratlanul két hatalmas követ dobott Georgescuék ablakába, mégpedig oly erővel, hogy a berepülő kövek a még alvó komiszárt a lábán, feleségét pedig a kezén és lábán sebezte meg könnyebben. A hirtelen zajra felriadva, azt hitték, hogy betörők járnak a lakásban. Georgescu revolvért vett elő és kétszer a levegőbe lött. Ezután gyorsan felöltözött és a negyedik kerületi rendőrségre ment, ahonnan Luca komiszár két rendőrrel a támadó keresésére indult. A ház közelében aztán megtalálták Bugariu Dávidot. Elővették a fiatalembert, aki csakhamar bevallotta, hogy ő verte be az ablakokat, mert haragszik a komiszárra, hogy elfoglalta a lakást. A rendőrség őrizetbe vette Bugariut, ma délelőtt pedig átkísérte az aradi ügyészségre, ahol Nicolescu Miklós királyi főügyész kihallgatta. A kihallgatás végeztével a főügyész szabadlábra helyezte a tisztviselőt azzal, hogy ha még egy botrányt csinál, azonnal letartóztatásba helyezik.

Frint Lajos ötvenesztendősi lelkészi jubileuma.

Az aradi evangélikus egyház ünnepe. — A jubiléus negyvenötödik évfordulóját a lelképásztora aradi híveinek

(Saját tudósítónktól.) Lélekemelő, bensőségesen meleg, ritka jubileumot ünnepel vasárnap az aradi evangélikus egyház és velük együtt Aradváros egész társadalma. Frint Lajos lelkész vasárnap üli meg papi felszentelésének ötvenedik évfordulóját. Az evangélikus egyházközösség ugyan — a jubiléus lelkész, határozott kívánságára — szigorúan zárt egyházcsoportban ünnepli ezt a rendkívüli alkalmat, de Frint Lajos egyénisége, ötven esztendősi papi működése, Aradváros fejlődésével teljesen összefonódott, társadalmi tevékenysége túlnő azokon a szerényen szűkresztelt kereteken, amelyek között a mai ünnepek lefolytak. Frint Lajos ünnepléséből a város társadalma is ki akarja venni részét, mert az ősz lelképásztor az eredményes munkában eltöltött 50 esztendő közül 44 éven át Aradváros kulturális fejlődésének ügyét szolgálta.

Frint Lajos 1850. évben született Aradon, ahol atyja ugyancsak evangélikus lelkész volt. Iskola tanulmányait Budapesten, Selmecbányán és Pozsonyban végezte, majd két évet töltött a hallei egyetemen s Németországban tett nagyobb utazásokat. Felavattatása 1875. október 4-én történt Békéscsabán, ahol akkor ott lelkészkedő atyja mellett segédlelkész lett. Ebben a minőségében működött aztán Ferenchalmon, Mezöbényben és a bács megyei Torzán, majd a szerémségi Ujvárnára küldték adminisztrátornak és ottan választotta meg lelkészül 1881-ben az aradi egyházközösség. Azóta Aradon működik. Az ő lelképásztorokodása alatt épült fel az aradi evangélikus templom, melynek építési költségeit az ő és híveinek buzgalma gyűjtötte össze. Ugyancsak Frint Lajos érdeme a templom mellett nagy és modern bérház felépítése, valamint számos jótékonyági alap létesítése is.

Az imperiumváltáskor Frint Lajos egyike volt azoknak, akik az anyagyháztól elszakított és vezetés nélkül maradt egyházközösségeket együttartani és ujjaszervezni igyekezett. Ő volt az e célra összegyűjtött zsinat egyházi elnöke és ugyancsak ő lett a romániai presbitériumi zsinat elnöke is. Frint Lajos lelkészi rátermettségét és szervező erejét dicséri, hogy az aradi egyházközösség híveit a legnehezebb időkben is tömöríteni és bölcs mérséklettel, elismerésre méltó higgadsággal vezetni tudta.

A vasárnapi jubiléus ünnepség délelőtt 10 órakor kezdődik az evangélikus templomban istentisztelettel, amelyen Materny Imre nagyváradi evangélikus főesperes tartja az ünnepi szónoklatot. A templomi ünnepély fényét egy alkalmi énekhar közreműködése és Fetter Irén hangversenyének nő fogja emelni. Az egyház ünnepe ezzel véget ér. Délben folytatódik az aranyjubileum társadalmi része. Déli egy órakor a jubiléus lelképásztor tiszteletére közébed lesz a Fehér Kereszt nagytermében, ahol Aradváros társadalma fogja meleg ünneplésével megünnepelni Frint Lajost, egy-

házának hű szolgáját s sok-sok felköszöntőben küldenek majd fohászt az Égek Urához, hogy az

aradi lutheránus-egyház tiszteletreméltó, nagybecsült felkésze még sok éven át vezethesse híveit az igaz valóságban, tiszta erkölcsösségben, minden jó és nemes törekvésben, híveinek és Aradváros polgárainak javára.

Románia a prágai konferencián.

(Bucuresti, november 7.) A pénzügyi kormány határozata értelmében Oscar Chiriacescu, a Banca Nationala igazgatója Bécsből Prágába utazik az utódállamok konferenciájára. Prágából érkezett legújabb jelentések szerint a bizottságok tárgyalásai igen vontatottan haladnak előre, mert egyes problémák megoldása körül újabb nehézségek merültek fel. A tárgyalások menetéről és jelenlegi stádiumáról eddig semmiféle pozitívum nem szivárgott ki, miután azok a jóvátételi bizottság javaslatára szigorúan bizalmas jellegűek.

Eltörölt lapok

a régi Arad történetében.

Amikor a nemes város vezetősége detronizált. — Nem kellett a királyi címzés. — A félfő utódok eltüntették a harcias határozatot.

(Saját tudósítónktól.) Aradváros hatalmas irattára mellett, egy kicsiny, csikorgó vasajtó vezet át egy keskeny szobába. A nap egy keskeny fénysugara világít át az ablakokon és ott áll előttünk magas polcokon, porral belepve *Aradváros Multja*. Az évszámok falkon világítanak le a vastag könyvekről, kezünkbe vesszük őket, forgatjuk a poros oldalakat és ebben a kicsiny, sötét szobában néhány percig leperog előttünk a Mult filmje.

Leemelem az egyik foliánst: a kötésből felem világít a szám: 1849. Benne a tanács akkori jegyzőkönyve, amely érdekes intimításokat árul el. És lapozgatás közben egészen különös, furcsa felfedezést teszünk, az egyik oldalon minden sor vastagon át van húzva tintával és alig-alig látszanak keresztül a betűk. Mit rejthet a város történetének kihuzott része? Nagynehezen sikerül kiböngészni.

Egy nevezetes tanácsülés.

1849. április 21. Eppen aznap érkeztek Aradra az országgyűlés határozatai és ezek között volt, amely az egész országot lázba hozta. A magyar országgyűlés függetlenítette az országot Ausztriától, az osztrák császárt megfosztotta a koronától és erről értesítette az összes városokat. E hír hatása alatt Aradon a városi törvényhatósági bizottság még aznap ülést tartott. Az ülésen Stojka Döme helyettes polgármester elnökölt és megjelentek az összes tanácsosok, közöttük Pullio Constantin főbíró, Scheinert Ferdinánd főkapitány, Varjassy János, Prohászka Ferenc tanácsosok, Pásztori Ferenc képviselő és még többen, akiket a mai kor még névről is alig ismer, akik régen porladoznak valamely temető gödrében. Az ülésen az országgyűlési határozatról tanácskoztak. Hogy mit, azt elmondja a kitörölt jegyzőkönyv.

— Elnök betérjesztette, hogy a hivatalos lap tanúsága szerint a magyar országgyűlés f. évi április 14-iki határozata által az uralkodó ausztriai házat az országból száműzte, a Magyar koronához minden jogátul megfosztotta és Magyarországot, minden hozzátartozó részekkel együtt függetlennek nyilvánította és ennek törvénybe iktatását rendelte el.

Az indítvány további részében kéri, hogy az országgyűlésnek a város vezetősége köszönetet fejezzen ki és készséggel ajánlja fel szolgálatait. Az indítványt a közgyűlés nagy lelkesedés közepette elfogadta és jegyzőkönyvébe iktatta, hogy köszönetet mondanak az országgyűlésnek — „és a nemzet szeretetét bíró kormány elnökének, Kossuth Lajosnak pedig keblünk ernyedetlen bizodalmát és szívünk legbőszintőbb örömét tolmácsoljuk az üdvöz feliratban”.

Nem kell a „Szab. Kir.” cím.

A gyűlés további során nyilvánosság elé hozták az országgyűlés ama kívánságát, hogy a függetlenség biztosításaként fel kell szólítani a város lakosságát, hozzor mindenki áldozatot, a tehetősebbek pénzt vagy értéket, a fiatalok álljanak be katonának és a szegények dolgozzanak. Ezt is egyhangulag elhatározták és kimondótták, hogy a nemzeti ünnepet hálaadó istentisztelettel ülik meg, a Te Deum napját 1849 április 29-én állapították meg. — Ezekután pedig felállt Pásztor Ferenc képviselő, felajánlotta, hogy egy honvédet felöltöztet és ellát mindennel. A példát mások is követték és a jegyzőkönyvben megörökítették ezt az ünnepi pillanatot. Elhatározták még, hogy a „nehéz időkre való tekintettel 20.000 forint kölcsönt vesznek fel”, majd egy érdekesebb indítványra tértek át. Mivel az országgyűlés kimondta a detronizálást, a közgyűlés kimondotta, hogy a város pecsétjéből és címeréből kihagyja a „szabad királyi” címet. Így végződik a kitörölt jegyzőkönyv.

— Az indítvány időszerűnek találván, közhelyességgel elfogadtatott és a város címjéből a Szab. Kir. nevezetet kihagyatni és e szerint a város pecsétjének köriratát a korona kihagyásával átalváltatni elrendelték, ennek eszközölésével pedig a jelenlevő elnökpolgármester bizatuk megjelentését mellett.

A veszélyes jegyzőkönyv.

Az ülésnek vége volt és a nevezetes határozatok pillanatok alatt futóútként terjedtek el Arad városában. Néhány rövid hónap kellett csak, hogy minden álom el-

tűnjön és minden reményvirág lefagyjon. Az osztrák kétféjű sas letiporta a magyar hadakat, jött Világos, majd az abszolutizmus s Aradváros tanácsának csakhamar melege lett. Végül azonban abban állapodtak meg, hogy az emlékezetes gyűlés jegyzőkönyvét vastag tintával kihuzzák, hogy ne olvashassák el és ne legyenek a városi tanácsosok kompromittálva, ne üldözhesék őket. S sorban áthuzták a határozatokat, majd eltették a levéltár mélyébe, hogy onnan évtizedek múltán kerüljön elő és egy késői utód kisilabizálva az áthuzott sorokat, felnyissa a város történetének egy lezárt lapját.

Marosi Rudolf.

MULATSÁG

— Az aradi Vörös-kereszt egyesület teatestélye. Szombaton este tartotta az országos Vörös-kereszt egyesület aradi fiókja műsoros teatestélyét, amely ugy erkölcsileg, mint anyagiakban a legteljesebb mértékben sikerült. A nívósan összeállított műsor első számaként Agronom Sylvia párisi zeneakadémiát végzett urleány énekelt és a Carmenből énekelt sok érzéssel, igen nagy siker mellett. Morariu Sidonia urleány népdalokat, a „Frühlings-lied”-et és román táncszámokat zongorázott bravósan. Meleg tapsot kapott. A műsor utolsó száma Timisán Emil szavalata volt, aki Eminescu egyik verses művéből adott elő egy részletet. Nagyon szépen szavalt, ünnepezték. A teatestélyen jelen volt urhölgyek névsora: Vásárhelyi Janka, báró Pop Hortenzia, báró Nopcsa Elekne, Laczay Endrene, Bozán Györgyne, Dolza Imrene, Dumitrescu Györgyne, Münz Mártonné, Antal Zsigmondné, dr. Stauber Andorné, Nasta Vikorné és leánya, Lipták Mihályné, Adám Györgyne, Novac nővérek, Neamtu nővérek, Roxin Mariora és Letitia, Lipták Mancsi és Hajnalka, Adamovics nővérek, Luca Onora és Aurélia, Adám Aurélia, Anastescu, Simadescu, Niculescu és Vasilescu kisasszonyok.

A földbirtokos pöre az elvált feleség ellen.

Az elmúlt napokban irunk Lóbi János volt aradi, jelenleg budapesti földbirtokos és elvált feleségének Hacker Gizinek poréről, amelynek során — mint emlékezetes — több ismert aradi uriembert hallgattak ki tanuképpen. Az akkor távolmaradt tanuk kihallgatását a írásbíróság november 7-ére tűzte ki, közben azonban az az érdekes dolog történt, hogy az eddigi tanukihallgatásokat tartalmazó jegyzőkönyvet nem találják. Lázus kutatás indult az eltűnt jegyzőkönyv után, azt azonban napokig nem sikerült megtalálni és már úgy volt, hogy az eddigi tanukihallgatásokat meg kell ismétetni. Tegnap azonban végre sikerült megtalálni az elkallódott jegyzőkönyvet. Így ma csak a múltkorról elmaradt tanukihallgatást ejtették tucé.

Magyar sajtóban él a magyar nyelv. Teriessz a ARADI KOZLONY-t!

Max Linder és a divat.

írta: BATA GÉZA.

(Bécs, nov. 7.) Általánosan tudott, hogy Max Linder, a most oly tragikus körülmények között elhunyt filmstar hosszú éveken át mint a legelegánsabb moziszinész volt ismert. Ebben az időben, — még a háboru előtt történt, — hogy Linder budapesti tartózkodása alkalmával újabb ruhadarabok alkotása (nem lehet készítésnek nevezni az ő ruhát) céljából engem felkeresett. Tudva, hogy a közönségnek abban az időben nagy reklám lett volna annak ismeretvétele, hogy a kedvelt Max nálam kap ruhákat, fényképező gép segítségével akartam megörökíteni, hogyan próbál ruhát a közönség kedvence. Ily célra Linder, ki személyét reklám-célokra joggal nagyon magasra értékelte, megfizethetetlen volt. Így tehát, midőn tudtam, hogy próbálni jön, mert fontosnak szokott megjelenni, a fotóművész Labori által előkészített titkokban való lefényképezését. De próba közben nyomban észrevette a filmművész gyakorlati szeme, hogy elrejtve egy fényképező gép van reá irányítva s így — bár nevetve — oly árat igényelt, hogy a felvétel nem jött létre.

Hogy Linder jó öltözékei révén nagy hatást gyakorolt, ahhoz arányos termete is hozzájárult. Még szabóknál is kevésbé ismert, hogy a tulajdonképpeni művészi szabászat alapjait és arányait a belvederi Apolló-szobor méretei képezik. — Bár Linder aránylag hús termetű volt, a néret ez ideális arányai nála konstatalhatók voltak. Természetesen a vállszélesség és keskeny csípő ruháiban élesebben kidomborított. Érdekes, hogy éppen ez a vonal az, mely a mai divatnak a főjellegét adja. Széles váll és mell, keskeny csípő a jelszó, vigyázat arra, hogy az előző divattól eltérőleg a derék ne legyen élesen jelezve. Nagy tévedés azonban, midőn egy általános divatirányzatról beszélünk, ha ezt minden elegáns férfi követni akarja. — Ezért fontos az, hogy művészi érzékekkel bíró szabók legyenek és nemcsak fűző és töltelék segítségével kell az alakot elősegíteni, hanem a divat és egyéniség között kell a helyes irányvonalat megtalálni.

Miként a jó öltözködés felejtethetetlen nagy művészei, mint Beau Brummel, D'Orsay kitűnő szabók segítségével egyéni öltözködésüket minden időkre megörökítették, úgy napjainknak is megvannak a művészei. Közönségünknek annyit már most is elárulhatok, hogy Bécs egyik legbíresebb művésze a téli idényben egy olyan újszerű alkotásban fog megjelenni, mely előreláthatólag divatirányító hatással lesz, bár az utat ehhez, mint évekkor el előtt egy divatújítással tettem, via London kell megtalálni.

! Kész női kabátok !
a legdivatosabb kivitelben
! feltűnő olesón !

VÁNDOR
divataruházában Arad,
Strada Motianu. Telefon: 5-15.
Tájékoztató a kirakatokat!

Rendzavarás nélkül folyik Cuza erdélyi agitációja.

Nem történt incidens az első népgyűlésen. — Cuza professzor Kolozsváron is előadást akar tartani.

(Cluj-Kolozsvár, november 7.)

Cuza professzor *Sumuleanu* jasi-tanár kíséretében tegnap délbem az Actiunea Romaneasca néhány vezető tagjával és egy-két cluji egyetemi hallgatóval együtt autóbusszon Borgoprundra utazott, ahol elváratai fogadták. Még tegnap megtartották az első népgyűlést, amelyen Cuza professzor hosszabb beszédet mondott. Beszéde telve volt a plakátok és röpiratok unos-untig ismert szövegeivel. A professzor természetesen a zsidókérdéssel foglalkozott leghosszabban és kifejtette azt az álláspontját, hogy a zsidókérdés megoldása egyet jelent az összes társadalmi problémák megoldásával, mert szerinte a szociális bajokat a zsidóság gazdasági és politikai inváziója okozta. Tehát elsősorban a zsidó problémát kell megoldani. Ezután röviden foglalkozott Románia általános politikai helyzetével, legutóbbi tárgyalásaival és külföldi egyezkedéseivel, amelyek lényegété vo-

natkozólag nem mondott semmit. A hallgatóság természetesen lelkesen ünnepelte Cuzát. A gyűlés minden incidens és rendzavarás nélkül folyt le, amelynek oka főként abban keresendő, hogy a gyűlések előkészítői egy választási kampánynak, amelyet a fajvédők akarnak rendezni. A hatóságok mindenütt megtették a szükséges óvintézkedéseket. Cluj-ról katonai erőkkel rendeltek ki a népgyűlésekre és a vonatokat állandó katonai őrzőjáratok kísérik, hogy az esetleges excesszusoknak elejét vegyék. Cuza professzor és kísérete még tegnap tovább utazott Besztercére és Naszódra, ahol szintén gyűléseket fognak tartani. Utóbbi helyen Cuza barátainak agitációjára a szomszéd falvak lakói is résztvesznek. Amennyiben a városi prefektus erre engedélyt ad, Cuza visszatér Clujra és hétfőn délután előadást tart az egyetemi ifjuságnak. A zsidóság körében nagy megnyugvást keltett, hogy a borgoprundi gyűlés békésen folyt le.

Aranydiplomás orvosa van Aradnak.

Vas Sándor dr. ötvenhárom esztendeje küzd és harcol a betegséggel, a halállal. — Félévszázad az orvostudományok szolgálatában. — Társadalmi ünnep lesz Arad legöregebb orvosának jubileuma.

(Saját tudósítónktól.) A humanitárius pályán legalább fél évszázad óta dolgozó öreg orvosokat mostanában hálás szeretettel ünneplik Budapesten is. Clujon is s aranydiplomával tüntetik ki a tudomány öreg harcosait. Ez ad aktualitást nekünk arra, hogy rátereljük a város közönségének figyelmét Arad legöregebb orvosára, *Vas Sándor doktorra*, akinek háta mögött félszázadot meghaladó orvosi múlt áll. Az öreg ur, a kitűnő, becsült orvos mindenképpen méltó az ünneplésre és hogy eddig nem jubilálta őt Arad város közönsége, azon sem szabad csodálkozni, mert Vas dr. sokkal fiatalosabb, semhogy egyébként igen nagyszámú hívei, tisztelői és betegei arra gondolhattak volna, hogy immáron több, mint ötven esztendő orvosi múltja van. Ezt a mulasztást pótolni kell és ezt tesszük ezekkel a sorokkal, a melyben rátereljük a közfigyelmet Vas Sándor doktor tiszteletreméltó, mindenütt megbecsült, elismert és szeretett személyére. Tesszük ezt annak dacára, hogy tudjuk, — hiszen közismert Vas dr. szerénysége — mennvire kedve és természete ellenére való ez az ünneplés. A hála parancsolja azt, hogy ezúttal Arad közönsége ne számoljon evvel a szerénységgel s az öreg ur intenciói ellenére is arra hívjuk fel Vas dr. sok-sok tisztelőjét, a kartársukat annyira szerető aradi orvosi kart, e város egész társadalmát, hogy a megérdemelt hála és elismerés minden szeretetével ünneplje meg az arany diplomára már három évvel ezelőtt érdemessé vált kiváló orvost.

Ötvenhárom esztendővel ezelőtt.

Az idestova nyolcvan felé hajló öreg ur ma is praktizál és olyant könnyed a munkájában, annyira

modern a gyógykezelési módszereiben, olyan üde a megjelenésében, hogy aig hiszi el az ember, hogy ezen a nehéz és sok munkát, felelősséget igénylő pályán már elérte, sőt meghaladta az aranydiplomás kort. Pedig Vas Sándort ötvenhárom évvel ezelőtt promoveálták a budapesti orvosegyetemen és annak is elmúlt már félszázada, hogy Aradon megnyitotta orvosi rendelőjét.

Finomművi, halkszavu csendgöcsök diszkrét csillogása fogad, ahogy benyitok a legöregebb aradi orvos rendelőjének előszobájába. Olyan népes a várószoba, amilyen kevés orvosnál és a hogy a várás közben szóbaelegyedek Vas dr. betegeivel, meglep az a lelkesedés, az a rajongás, a mellyel a betegek beszélnek róla. A várószoba félfalat finyes polcok lepik el, a többi falon a budapesti orvosi fakultás tanárainak arcképei díszlenek 1853-ból és 1872-ből, azt bizonyítván, hogy bizony elmúlt már félszázada annak, hogy aradi orvosaink doyenja elkerült az egyetemről. Ahogy a betegek libasorában bejutok Vas dr. rendelőjébe, a Jókai-regények ur magyar levegője csap meg. A múlt század hetvenes-nyolcvanas éveinek minden tartalmas gazdagsága, emelkedettebb korszellemé árad ki itt ebből az egész milióból, amelyben értékes patinája van mindennek, antik bútoroknak, az ezekötetes könyvtárnak, képeknek és magának annak a mosolygós öreg urnak is, akinek tudása friss, szelleme üde, de szerénysége és jelleme egy elmult korból való. Részméltó kérdézi, hogy mi a bajom, de egyszerre komollyá válik, amint elmondom, hogy nem a magam baja hozott ide, hanem a város társadalmának melex érdeklődése küldött hozzá, a legöregebb aradi or-

voshoz.

— Hát kinek mi baja van avval, hogy én már ilyen öreg vagyok? Bizony eimult már ötven esztendeje annak, hogy diplomát kaptam, de azért nem kell azt az ember szemére vetni.

Lassanként alábbhagy, a szerénység zsémbeskedése és finoman szűrődik az öreg ur ajkán a szó, amikor arról az elmúlt korszakról beszél, amelynek egész szellemét mi már csak csodálással tudjuk, de halk megmondásáig rohán korunk meg sem érti.

— Mindig csöndesen életem, dolgoztam és nincs nekem egyéb érdemem, mint hogy megöregedtem. Hivatalt sohasem vállaltam, mert minden időm a betegeknek kellett. Szürke és munkás volt az életem, amelyben két nagy értékem volt: a szeretet és a csönd...

Amit Vas dr. elhallgat, azt bőven ismerteti velem hatalmas rendelőjének értékes felszerelése, a miben egy félszázad minden orvosi produktuma, az orvostudomány minden új találmányának eredménye ott van, óriási könyvtára, mely felöleli az orvosi szakirodalom elmúlt félszázadának minden értékes termékét. Vas dr. nem állott meg ott, ahol megszerezte az orvosi diplomát, hanem folyamatosan lépést haladt az orvostudomány fejlődésével és ez a kiváló operatőr, aki évtizedeken át anynyi tenger fájdalmat szüntetett meg biztos kezével és az emberi szervezet olyan hallatlanul alapos ismeretével, nem kisebb sikereket ért el a belgyógyászat terén sem. Idekint mindenütt, ahol szó esik Vas doktorról, a véla és a szeretet meleg szava vezeti a beszélgetést. Mindenki csak jót tud mondani az öreg urról, akinek nagy tudásán kívül meleg szive a legnagyobb értéke. A szegény mindig nyitva találta Vas dr. rendelőjét és szelében beszélnek róla, hogy nagyon sokszor sajátjából csálhatta meg az orvosságot szegény betegeknek. Generációk életét mentette meg ez a tudós öreg ur és ezek a generációk örömmel állnak be a Vas doktort ünneplők nagy táborába. Az aradi orvos-szövetség önmagát tiszteli meg, ha öreg kartársuk jubileáris ünneplésének megrendezésére vállalkozik s Arad társadalma pedig szíves-szeretettel, örömmel, hálaival veszi körül Vas Sándor doktort s részesíti őszinte ünneplésben Arad város arany diplomás orvosát.

Kertész László.

— Az aradi esperanto-kiállítás szépségversenye. A napokban ért véget az aradi esperantisták kiállítása, amelyen a gyermekszépségverseny nagy érdeklődést váltott ki. A kiállított gyermekarcképekre leadott szavazatok után a zsüri a következőket jelentette ki győzéseknek. Leányok: Az 1. díjat Braun Zsuzsa nyerte, aki a legtöbb, 1192 szavazatot kapott. A kicsi leányka ballet-jelmezben van lefotografálva, különben igen tehetséges növendéke Benkő Gizi balletiskolájának. Nestorescu Mariora a 2., Faragó Évi a 3. és Szelezsán Nusi a 4. díjat kapta. A fiuk közül: Coliescu Géza lett az első, 973 szavazattal, 2. Nestorescu Vladimir, 3. Vajna László. A győzteseken kívül jelentős számú szavazatot kaptak még: Beck Zsuzsa (Nagyváradról), Reim Sári, Singer Zsuzsa (Budapestről), Schön Pista és Bauer B.

H I R E K.

— **Öfelsze születésnapja.** Bucurestiből jelentik: Bratianu Ionel miniszterelnök lakásán tegnap este megbeszélést tartottak, amelyen Duca, Bratianu Vintila és Marzescu miniszterek vettek részt. A Cuvantul szerint az értekezleten foglalkoztak Ferdinánd király hatvanadik születésnapjának megünneplésével, amelynek időpontját december elsejére tűzték ki. A miniszterelnök születésnapját január elején ünneplik meg. A megbeszélésen szóba került még a községi választások ügye is.

— **Amerikába érkezett a román delegáció.** Newyorkból jelentik: Az amerikai adósságok rendezésével megbízott román delegáció tegnap Newyorkba érkezett. A delegátusok azonnal továbbutaztak Washingtonba.

— **Elfoglalta hivatalát Timisoara (Temesvár) rendőrprefektusa.** Dr. Ljuba Valér, Timisoara (Temesvár) rendőrprefektusa ma ismét elfoglalta hivatalát.

— **A csanádi káptalani gyász.** Bauer György pápai prelátest és püspöki fővikáriust hétfőn délelőtt kilenc órakor temetik Temesváron. Az elhunyt főpap 1843. március 23-án született Ujaradon.

— **Megnyílik a clujji (kolozsvári) egyetem.** Clujról jelentik: Az egyetemi évet holnap délelőtt ünnepélyes keretek között nyitják meg.

— **Elvették a nagyváradi katolikus státus földjét.** Clujról jelentik: A nagyváradi katolikus státus az agrárbizottság azonnali döntését, amely szerint a státus tulajdonát képező erdőterületeket kisajátította és a kitermelést beszüntette, a legfőbb semmitűszékhez felelősséget meg. A semmitűszék ma délelőtt hirdette ki az ítéletet, amely szerint a nagyváradi katolikus státus keresetével elutasítja, az agrárbizottság határozatát helybenhagyja.

— **Átalakítják a királyi palotát.** Bucurestiből jelentik: A királyi palota átalakítási tervei már elkészültek s jóváhagyás végett az udvar elé kerültek. Az átalakítási munkálatokat előreláthatólag a tavasszal kezdik meg.

— **Eljegyések.** Tompa Valika Váradia (Tótvárad) és Zilahy Sebess Ádám (Timisoara) jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.) Pál Mancika és Kovácsik Ákos jegyesek.

— **Összes újdons.** Kerpel kvárában.

— **Teherautót vett Arad.** Az utjavítások és egyéb városi munkáknál szükségessé szálítottakat eddig napszámosszekerekkel vezettette a város, amelynek pénztárára ezek a fuvarozások igen súlyos terheket róttak. A városi tanács elhatározta, hogy a sokkal gazdaságosabb teherautóval oldja meg ezeket a szállításokat és ezért 250.000 lejért egy másik tonnas teherautót vásárolt a mérnöki hivatal részére. A csinos kiállítású, erős Ford-gépet ma vette át a városi tanács és hétfőn már az új sépkocsival végezteti a mérnöki hivatal a fuvarozási munkáitait.

SZÖVETEK,
vásznak, flanelok
stb. legolesóbban
STRASSER

EGY ÚJ SIR ELŐTT.

— Teller Kálmán emlékének. —

Elhangzott a beszéd, emlémt az ének,
Koporsót kísérnek, fiatalok, vének.
Egyszerű koporsót, néhány szál deszkából,
Nincsen rajta semmi a hiu pompából.

Hát azért dolgoztál, lázzal, verejtékekkel,
Éj volt a nappalod, virrasztás az éjjel,
Ami bölcses, szépet azért adtál másnak,
Hogy jutalmul neked Rákoson sírt ásnak?

Tolladdal szántottál, tolladdal vetettél,
Aratásod nem volt, csak szegényebb lettél.
Homlokod szántotta az élet ekéje
A sok nehéz gondot hintette beléje.

Napok krónikása, ki rózsákban oly dúsz
Kincseket nyújt másnak, ó, de ő csak koldus.
Olyan az élete, mint az éő fátyla
Mely magát emészti, míg másé a lángja.

Kialudott a fény, a fátyla ellobbant,
A jó, nemes szíved már utolsó dobant.
Nem serceg a tollad, asztalod gazdátlan,
Elsőtél az élet örökös harcában.

A végzet hulláma elnyelte a tested,
A köd, a borulat új bánatot festett,
De akik szerettünk, nem felejtünk téged,
Márványkőnél jobban őrizzük emléked!

SZEMERE KÁLMÁN:

A régi Arad egyik érdekes alakja, érdemes férfiak kopogtatott be ma hozzánk: Szemere Kálmán volt aradi állomástnök, aki esztendőknél előtte Budapestre költözött. Ma levelet hozott tőle a posta: Szemere Kálmán, lapunk volt felelős szerkesztőjének Teller Kálmánnak megható temetéséről ír emlékének egy versben adózik, amelyet fentebb közlünk.

— **Meghalt Románia népszövetségi szakértője.** Bucurestiből jelentik: Ma éjjel tüdőgyulladásban meghalt Dimitrie Jancovici, Románia szakértője a Népszövetségnél. Az elhunyt kiváló publicista volt, aki évenként keresztül mint államtitkár vezette a kereskedelmi és ipari miniszterium lefontosabb osztályait. Fiatalon, 39 éves korában rakadta el a halál. Jancovici pártokon felül általában szimpátiának örvendett. Haála széles körben a legnagyobb részvétet váltotta ki. Temetéséről még nem történt intézkedés.

— **A berni követ Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Petrescu Comnen berni román követ ma a fővárosba érkezett.

— **Allampolgárságot nyertek.** A timisoarai tábla a hozzá benyújtott felelősségek alapján elrendelte, hogy Belgram Jánost (Zimandul-nou), Bognár Jánost (Murăsel), Marginean Ágostont (Arad), Polonyi Sándort (Tipar), özv. Braun Mórnet (Arad), Takács Lászlót (Pecica) vegyék föl az állampolgárok lajstromába.

— **Köhögés, rekedtség, hurut ellen legjobb a valódi RETHY-féle pemetefucukorka.** Mindenütt kapható.

— **A hadiárva utazási igazolványának kiállítás díja.** A közegészségügyi miniszter ma leiratot küldött a prefekturára és ebben közli, hogy a hadiözvegyek és hadiárva utazási igazolványainak meghosszabbításáért két lej, új igazolványok kiállításáért pedig hét lej szedhetnek a kiállító hatóságok.

Naptárak!

viszonteladónak
nagy jutalékkal

Löbl hírlapirodában Arad

Apollo mozival
szemben kapható. 6684

— **Karácsonyi segélyt kérnek Arad város tisztviselői.** A város tisztviselőkarának küldöttsége járt ma Robu János dr. főpolgármesternél, akit a deputáció szónoka, Berzován János főszámvéő arra kért, hogy a rendkívüli karácsonyi segélyt már most megkaphassák s a város vezetősége szorgalmazza a tervbevett előléptetések végrehajtását. Robu főpolgármester megígérte, hogy illetékes helyen a kérelmek teljesítése mellett emel szót.

— **Elfogott elmebeteg.** Ma Timisoaran (Temesváron) elfogták Székács János tartalékos hadnagyot, aki a prágai elmegyógyintézetből szökött meg és Temesváron több betörést követett el. Megmozgatásakor Hajdu István és Nagy András névre szóló igazolványokat találtak nála.

— **Bécsi divatlevelek.** Bata Géznak már több figyelemreméltó és érdekes divatcikket közöltük s ma ismét egy érdekes cikket hozunk, amely a férfi divat legújabb alakulásáról ad számot. A levelek írója, Bata Géza, különösen Bécs egyik legtekintélyesebb és legelismertebb férfiszabóságának, a Bata-szabócégnek főnöke, ami véleményének és beszámolójának jelentőségét még nagy mértékben emeli.

Bagdadi tolvaj.

— **Csekkcsalás Timisoaran.** Az első Temesvári Takarékpénztár pénztáránál november 3-án Beck György, egy az Orsovai Hitel-szövetkezeztől származó és 285 ezer lejről szóló hitellevelet váltott be. A hitelleveletről ma kiderült, hogy hamis és ezért elrendelték Beck körözését.

— **Népelesszaporulat Magyarországon.** Budapestről táviratozzák: Szeptember hónapban a népelesszaporodása 9471 volt, amely szám a háboru kitörése óta most volt a legkedvezőbb.

— **Az angol kormány harmas célja.** Londonból táviratozzák: Mac Neill, az új kincstári államtitkár mai beszédében kijelentette, hogy kormányának harmas célja van: biztonság, döntőbíráskodás, leszerelés.

— **Munkanélküli segélyt ad a magyar főváros.** Budapestről táviratozzák: A fővárosi törvényhatósági bizottság a munkanélküli segély enyhítésére 6 milliárd koronát szavazott meg egyszeri segélyként.

Női feleltők legjobban és legolesóbban PLESZ

női divatruházában kaphatók. Arad, a színház hátsó
hajlataival szemben. Versenyképességükről győződjön
meg vételezőlehetőség nélkül. 8023

— **Esti tanfolyam Aradon.** Az esti tanfolyam (szabad-egyetem) november hó 16.-tól kezdődőleg ismét megnyílik hallgatói részére és pedig: román nyelv és irodalom, előadó: Roşculeţ L. tanár; francia nyelv és irodalom, előadó: Decamp J. tanár; angol nyelv és irodalom, előadó: Medveczy Sándor; olasz nyelv és irodalom, előadó: dr. Wild Endre (fizikai tanterem); esperanto, előadó: Ferenczy I. tanár; kereskedelmi gyorsírás, előadó: Bartha I. Beiratkozás november hó 16-án a „Josif Vulcan” állami középiskola ugyanazon tantermeiben, mint eddig, az ott kitett jelentkezési iven. E nagy közérdekű kulturális intézménynek eddigi 5 évi működése alatt 2497 hallgatója volt Arad város társadalmának minden rétegéből; munkájuk eredményeképp igen számosan nyertek elhelyezkedést, vagy jobb alkalmazást eme tanfolyamokon elsajátított nyelvismereteikkel és tudásukkal. E hó 16-án (hétfőn este 8 órakor) minden szakcsoport vezetőtanára személyesen fogadja a jelentkezőket, amikor is a tanfolyamok kezdetüket veszik.

ŐSZI ÉS TÉLI női divatujdonságok megérkeztek SZÉKELY MIHÁLY.

divatruházában 9042
Arad, Piata Avram Iancu 20.

— **A Képes Ujság megjelenése előfokozódó érdeklődés nyilvánul meg.** A gyermekszépséversenyre hirdetett pályázatra nagyszámban küldik be a fényképeket, a szerkesztőség ezután kéri a szülőket, hogy gyermekeik fényképét sürgősen küldjék be (Arad, Bul. Regina Mária 18. szám alá.)

Könyvelmes részletfizetéssel

megveheti
Papini, Krisztus története
oimú világ-
hírű könyvét
átvé-
telkor
70 lejes havi részletekben 1012
Sándor hírlapiroda
könyvosztályában Arad.

— **Eltiltották a lapok sorsolását.** Bucurestiből jelentik: A belügyminiszterium hivatalosan megtiltotta a lapoknak, hogy olvasók között sorsolásokat rendezzenek és díjakat osszanak ki, miután ez ellenkezik a sorsjáték-törvénnyel. A rendelkezés december elsején lép életbe.

— **Megkezdik a pécskai ut burkolását.** Muresan János városi főmérnök kedvezményes szállítási engedélyt szerzett Timisocarán a városi utburkoláshoz szükséges kőanyag szállítására, ami mintegy kétszáz ezer lej költségmegtakarítást jelent a városra. Ennek az engedélynek megérkezésével most már nyomban megkezdik a köszállítását és hozzátonnak a vasuti feljáró és a pécskai ut kikövezéséhez.

— **A Márffy-féle bombapor.** Budapestről táviratozzák: A Márffy-féle bombapor mai tárgyalásán Budai Dezsőt hallgatták ki, aki csak annyit vallott, hogy az ébredők pártkörébe az összes vádlottak feljártak és így mindezyüküket ismeri. A mai táblai tárgyaláson a többi tanu nem jelent meg.

MEGNYILT
az aradi 6295
"ASTORIA"
TAVERNA
Ma vasárnap d. u. 5 órai
tea, táncsal, hétfőtől kezdve
a rendezes program.

— **Jelentkezési felhívás.** Az aradi államrendőrség katonai ügyosztálya felhívja az alulírott és 1903. évben született ifjakat, hogy katonai irataik átvétele végett haladéktalanul jelentkeznek meg a katonai ügyosztályon: Fritz Ferenc, Faies Frigyes, Freisinger Sándor, Goma János, Ghitler Ferenc, Galit István, Gergely József, Govici Ignác, Ham Ferenc, Horváth István, Holló Vince, Jant Zoltán, József János, Kopf András, Kenény Zoltán, Kohl Ferenc István, Kun Szabó István, Kovács István, Krecz József, Komlósi Péter, Krúfia Ede, Kurunczi Sándor, Kinczie János, Ladányi Elemér és Gyárfás Lőrinc.

— **Tovább perog az aradi háromszézer dolláros örökség filmje;** Érettésített aradi urleányok a tanonciskolában; Ping-pong véleménye René „örgróiról”; Tizenkét vaggon liszt, amelynek nem akad gazdája; Szép Heléna az Erdélyi Élet lábszépversenyén; Kell-e színház Aradnak? „Szanálni” kellene Aradot! Egy aradi művésznő titokzatos szereplése a szekrény tetején; stb. az Erdélyi Élet legújabb számából.

— **Nagyszabású Széchenyi-ünnepség** Budapesten. Budapestről táviratozzák: A vasárnapi Széchenyi-ünnepség igen nagyszabásúnak ígérkezik. A főváros összes főbb utvonalaait már fellebegtették és a parlament előtt, Széchenyi szobrának mezzafonokait állították fel, amelyek továbbítani fogják a szónokok beszédeit. Vidékről tizezernél többen jöttek fel az ünnepségre.

Nem kell hozzá sok pénz avagy nagy erszény. Odahaza meggyógyítja Önt Pöstyén. A pöstyéni eredeti iszap minden

Nyolc napig gazdátlanul hevert a budapesti kövezeten egy nagyértékű nyakék.

Senki sem vette észre a forgalmas utvonalon. — Egy fővárosi bizottsági tag bukkant rá.

(Budapest, november 7.) Október 27-én Goldschläger Samu gyárigazgató felesége a Belvárosban végezte vásárlásait. Az Apponyi-téren, a Bécsi-uccában, a Deák Ferenc-ucca és a Deák-téren járt különböző üzletekben. Amikor vásárlásait végezve hazakart térni, rémülten vette észre, hogy 75 gyöngyszemből álló gyémántcsattos nyakékért, amelyet férje néhány hónap előtt vásárolt 150 millióért a Bachmuth-cégnél, elvesztette. Az ariasszony, azonnal a IV. kerületi kapitányságra sietett és bejelentette az ékszer elvesztését. A detektívek mindegyike keresték az elvesztett nyakláncot, de nem találták meg.

Tegnap délután az Apponyi-téren sétált Rásó Lajos dr. fővárosi bizottsági tag. A kocsiuton, közvetlenül a járda széle mellett, valami csillogó tárgyat pillantott

meg. Felvette és rögtön látta, hogy nagyértékű, valódi gyöngy-nyakéket talált. Átadta a rendőrnök, aki az értékes ékszer a IV. kerületi kapitányságra vitte. Itt azonnal megállapították, hogy a nyaklánc Goldschläger Samuné és rögtön át is adták a tulajdonosnak. Csodálatos, hogy az ékszer, amelyik nyolc nappal ez előtt veszett el, a város legforgalmasabb pontján találták meg.

A megtalálás helye mellett közvetlenül autótaxi-állomás van, az Apponyi-teret naponta többször söprök és csodálatos, hogy a csillogó nyaklánc nyolc napig észrevétlenül azon a helyen maradt. Lehetséges, hogy a nyakláncot annakidején valaki megtalálta és amikor megtudta, hogy milyen nagy értékű, nem merete sem megtartani, sem eladni, hanem ott, ahol megtalálta, eldobta.

— **A román nyelvi tanfolyamra** beiratkozott iparosok felkértek, hogy hétfőn és csütörtökön este 8 órakor az aradi ipartestület gyűléstermében pontosan megjelenni sziveskedjenek.

— **Ogyvédi iroda áthelyezés.** Dr. Gh. Sárbu ügyvédi irodáját az aradi megyei árvászekőt General Dragalina (Apponyi-körut) No. 2. (Kulturpalotával szembe) helyezte át.

— **Felhívás.** Az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Utazók aradi csoportjának vezetősége felkéri a tisztelt tagtársurakat ez uton is, hogy az 1925. évi november hó 15-én, vasárnap délután fél 3 órakor a Fehér Kereszt szimántermében megtartandó taggyűlésre az ügyek fontosságára való tekintettel, saját érdekükben megjelenni sziveskedjenek. Az Elnökség.

— **Sikkasztó postatiszt.** Bucurestiből jelentik: Panzaru Izidor, a bucurest-i főpostahivatal alkalmazottja amerikai levelekből ezer dollárt el-sikkasztott. A bűnös postást letartóztatták.

Emberrobbantás 85 ezer dollárért.

Mást küldött maga helyett a halálba egy amerikai magyar bányafelügyelő. — *Furfangos biztosítási csalás.*

(Newyork, nov. 7.) Szédületesen vakmerő büntényeket eszelnek ki mostanában amerikai szélhámosok, hogy a biztosító intézetek megkárosításával nagyösszegű biztosításokhoz juttanak. Borzalmas szerencsétlenséget inszenálnak, halottakat ültetnek autómobilba és nekiengedik valami mély szakadéknak, vagy robogó vonatnak, hogy a karambolnál összeroncsolt holttest után fölvegyék a biztosítási díjat. — Most egy bevándorolt magyar család tagjai kerültek a rendőrség kezére ilyen biztosítási csalás miatt. W. H. Turner, a Kentuckyban levő McCarr bánya felügyelője kiterjedt magyar rokonságával bányaszerencsétlenséget rendezett, melynek két bányamun-

kás esett áldozatán. Turner nemrégiben igen magas összegre biztosította magát bányaszerencsétlenség esetére. A biztosítás életbe lépte után néhány héttel borzalmas katasztrófa történt a bányában. A robbanás után két holttestet találtak szörnyen összeroncsolva a bányában és az egyik hulla ujján megtalálták Turner gyűrűjét. A biztosító intézet kifizette Turner feleségének és a család többi tagjának a 85.000 dollárt kitevő biztosítási összeget, mert kétségtelennek látszott, hogy Turner felügyelő a bányában elpusztult. A valóság azonban az volt, hogy Turner rokonai segítségével rendezte az egész katasztrófát és az egyik rokon huzta az elhalt munkás ujjára a Turner gyűrűjét. Most mindez kiderült, mert Turner, aki hónapokig bujdosott Németországban, visszatért Amerikába, ahol egy barátját előre értesítette érkezéséről. Ettől a rendőrség is megtudta Turner jövetelét és amint a hajó befutott az amerikai kikötőbe, lefűlelték a szélhámost és hozzátartozóit, akiket gyilkosság és biztosítási csalás miatt állítanak most az esküdtek elé.

„SEMBRIT” valódi angol kélmék nagy választékban

FRATII LENGVEL

divatruházban Arad, Bulv. Reg. Maria 22

STINHÁZAI MŰVESELET

* Havt 60 lejt a legújabb könyveket olvashatja Oláh Sándor kölcsönkönyvtárában. Nyomatott jegyzék kapható. Vidékre is.

Bagdadi tolvaj.

Közölje címét

és ingyen küld mintákat az alant felsorolt elsőrendű cikkekből a

Vándor

divatruház

Arad, Str. Mejanu (Ferry-u.)

Telefon 5-15.

Szövet osztály.

- 1 mtr. Covercut női és férfi kabát-ra 140 cm. sz. L. 450 — 950-ig
- 1 „ férfi szövet strapa öltönyre 140 cm. sz. L. 325 — 650-ig
- 1 „ férfi szövet brünni 140 cm. széles ... L. 400 — 700-ig
- 1 „ férfi szövet valódi angol 140 cm. sz. L. 800 — 1100-ig
- 1 „ Covercut női kabát-ra 140 cm. sz. L. 450 — 800-ig
- 1 „ Vellour női kabát-ra 140 cm. széles ... L. 390 — 800-ig
- 1 „ kockás női szövet 110 cm. széles ... L. 95 — 225-ig
- 1 „ kockás női szövet pazar mintákban 140 cm. széles ... L. 350 — 580-ig
- 1 „ Dubl szövet téli kabát-ra 140 cm. sz. L. 385 — 900-ig

Mosó osztály.

- 1 mtr. prima tennis flanel 78 cm. széles ... L. 39 — 48-ig
- 1 „ prima Velvet flanel 70 cm. széles ... L. 48 — 58-ig
- 1 „ Schottish velvet pazar mintákban ... L. 75 — 98-ig
- 1 „ Eponge 40 divat mintákban ... L. 75 — 115-ig
- 1 „ Cord bársony garantált tartós minőség L. 105 — 115-ig

Fehérnemű osztály.

- 1 mtr. kelengye vászon 80 cm. sz. ágyneműre L. 45 — 65-ig
- 1 „ kelengye vászon 80 cm. sz. fehérneműre L. 48 — 70-ig
- 1 „ batizt schiffon 150 cm. széles ... L. 78 — 120-ig
- 1 „ Schroll Damaszt 80 cm. L. 88 — 110-ig
- 1 „ paplan Cloth minden színben 140 cm. sz. L. 115 — 155-ig
- 1 „ bőrerős varrás nélküli lepedő vászon ... L. 96 — 118-ig
- 6 személves len damaszt garnitúra fehér v. színes L. 475 — 575-ig

Confectio osztály.

- Gyermek kabátok brünni posztóból ... L. 650 — 950-ig
- Gyermek kabátok prima angol kelmeből (bélelt) L. 950 — 1250-ig
- Női kabátok brünni posztóból (bélelt) ... L. 1150 — 1450-ig
- Női kabátok prima anyag divat fason (bélelt) L. 1550 — 1850-ig
- Női kabátok prima Velour vagy Couesment-ből L. 2500 — 3500-ig
- Női kabátok prima eredeti modell szörme gallér és kézenovel L. 3750 — 4500-ig
- Női préselt plüsch kabátok régig bélelt ... L. 1650 — 2650-ig

E felsorolt cikkek mind garantált elsőrangú minőségűek.

Óriási választék biberetie, silskin, plüsch, krümmer, breitschwane és bársonyok különböző színekben feltűnő olósó árakban, továbbá valódi Schroll és Hermann Pollák féle vásznak, schiffonok és damasztok gyári lerakata.

Különböző maradékok félárban

SPORT.

O A Hakoah-AMTE bajnoki mérkőzés ügyében az aradi kerület felelőseinek — az alkalmat azon határozatát, mely szerint az AMTE nyilvános szereplési jogát 1926. január 1-ig felüggeszti, megváltoztatta s így a mai mérkőzés a Gloria-sporttelepen d. u. fél 4 órai kezdettel a közönség előtt fog lejátszódni. Előzőleg fél 2 órakor Olympia-AMTE bajnoki mérkőzés.

O A „Hellas“ műsoros táncestélye. A november 14-én, szombaton este az aradi Fehér Kereszt termeiben rendezendő műsoros táncestély nagy előkészületek folynak. A műsor egyik kimagasló száma lesz a közismert és közkedvelt Z. Várady Marit énekművész szereplése, aki román, magyar és német nyelven fog énekelni. A többi nagyképeségű közreműködők is teljes mértékben biztosítják a műsor magas színvonalát. Dénes Böske, Cellert Melinda és Szömörkényi Magda ritmikus táncos, Weiss Karolina énekszáma, Weichelt Paula balletje, Hanauer Istvánné, Nasta Lucica, Schwarzbauer Lili és Stern Magda zongoraszóói csupa elsőrangú szám. A műsort rezselig tartó tánc követi.

Révsz. A nap nem tűzgyólyó 40 lei
Sándor hírlapirodában Arad.

LEGIJABB

A bucuresti egyetem Angheliescu miniszter ellen.

(Bucuresti, november 7.) A bucuresti egyetem és Angheliescu dr. közoktatásügyi miniszter között a miniszter egy rendelete miatt érdekes konfliktus keletkezett s ezzel kapcsolatban az egyetem tanári kara nyilatkozatot adott ki, amelyben kijelentette, hogy a miniszter az egyetem autonómiáját megsértette ama rendeletével, hogy az érettségim elbukott diákok az egyetemre nem iratkoznak be. Ezt az egyetem tanári kara belső ügynek tekintti és azért el is határozta, hogy Angheliescu miniszter rendelkezését nem hajtja végre és korábbi elhatározásukhoz képest az érettségim elbukott tanulókat rendkívüli hallgatóknak felveszi. A konfliktusnak érdekes fejleményei várhatók.

Vasuti visszaélések magyar kölcsönkocsikkal.

(Bucuresti, november 7.) A mai minisztertanács azokkal a visszaélésekkel foglalkozott, amelyeket a magyarországi kölcsönkocsikkal követnek el. A tanácskozás alapján a minisztertanács rendeletet adott ki, amely így szól: — Miután megállapítást nyert, hogy a magyarországi vasuti kölcsönkocsikat beföldi árú szállítására is felhasználják és így eredeti rendeltetésétől elvonják, az e fajta kocsikban beföldön szállítandó árú után 20 százalékkal magasabb fuvardíj fizetendő.

KEPZO
MUVESZET

Groza György

kép- és szoborkiállítás.

Nagyon sok várakozás előzte meg Groza György szobrász és festőművész önálló kiállítását. A fiatal művész, akit annak idején a Közlöny bocsájtott szárnyra, nagy íveléssel — Itálián keresztül — ért vissza az aradi Kulturpalotában ma megnyitott tárlatáig. És szinte lehetetlen addig a munkái felett kritikát gyakorolni, ameddig ismételen le nem szögezzük, hogy Groza György, ameddig ide ért: a mészkőbányászaton, favágáson és szénégetésen keresztül ezernyi átkos poklot kioldott keresztül, míg felbugyvánó érzéseit négy-öt tenyéryni helyre tudta beszorítani. A paraszti környezetben elfojtott galoppok nyügie alól még mindig nem tudott teljesen felszabadulni lelkileg, de a szeme már kezd tisztán látni, mér és formát és amit most, mindössze egy-két évi tanulás után adott — közel-közel abszolút művészi.

Groza György az agyaggal inkább kacérkodik, semmint halálosan szerelmes volna bele. A szívéhez a kréta és az olaj áll a legközelebb. Ezekben pedig bizonyos vonatkozásokban megérik valódi szobrász is: mély, többnyire sötét tónusok uralják a legtöbb képet. A színei: haragos zöld, sok-sok sárga és barna, nagyon kevés vörös és elszórtan szepia. Ami ezen túl van, a kompozíció, a felépítés nézőszöge: ritka művészi teljesítmény. A pünkösdi rózsák szinte feketés színei olyan igazak, hogy valósággal élnek. Legnagyobb alkotása, ami az egyéni Grozát reprezentálja, a „Napsütés“ című képe. Ennyi bájjal, ennyi őszinteséggel, ennyi művészettel csak egy istenadta tehetség alkothat. Harminché képe közül — mind alapos, átgondolt kompozíció — kiemelkednek még: „Boros taliga“, „Róma környékén“, elsőrangú a „Tanulmányi“, az „Őszi hangulat“ és a „Belényesi rész“. Két vízfestménye örömdetes kiruccanás a bájos pepecselés pihentető kísérleteinek dírtöréskebb részeire és a „Teverus vize“ még olajban is nehezen volna meg

oldhatóbb. A rajzok megdöbbentő komorságukkal sok-sok érzést öltenek fel és érezni, hogy ezekben a legerősebb Groza. Római szállásadójáról készített „A beteg“, az „Anyaság“ és a „Gordólköző“ című tanulmányai képezik Groza művészetének az alapját. A szobrok között anyjának, apjának, Szabolcska Mihálynak és egy cigányfiúnak a büstjei, az „Anyaság“ régebben faragott kompozíciója és egy-két arckép-domborműve — sok elmélyülést mutatnak és nagy ígéretek beváltására várandósak.

Indulásnak nagyon-nagyon sokat adott Groza. Nem lehet szabadulni attól az érzéstől, hogy gyorsvonatsebességgel szeretné behozni a mulasztásait, ami huszonkétéves koráig, — most huszónhat — megakasztotta benne a kifejlődést. És ezért nagy művész már ma is Groza, mert ez sikerült neki. A munkáiról szerelmes becézéssel árad a kutatás, a vonalak és színek szeszélyes szépségei felé és minden egyes keret közé a saját szívét festette vagy rajzolta. Amit eddig adott: művészi, amit ígér: a művészinél művészebb. (p. a.)

Ma, vasárnap délután
4 órai kezdettel
tea-délután
az aradi Központi
Étterem télikertjében
Parkettánál Jazz Band!
Hubert Emil
simphonikus
zenekara hangversenyezi

MOZAIK

xx Az Aranyember filmreprez az aradi Apollóban. Ma, vasárnap kerül ismét vetítésre Aradon Jókai Mór legragyogóbb alkotása, amely annak idején tomboló sikert aratott az aradi mozilátogató közönség körében. A film főszerepeit Beregi Oszkár, Lenkeffy Ica, Berki Lili és Vándori Gusztáv között osztották fel és mind-egyik a legteljesebb mértékben megfelelt az eleje tűzött feladatnak. A ki-

váló filmretek keddig marad az aradi Apolló műsorán. Az előadások ma, vasárnap 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor, hétfőtől pedig fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Hat szerelmes nap“ kalandos életkép az aradi Urániában. Ma, vasárnap kerül először vetítésre Glyn Elinor rezénye után készült „Hat szerelmes nap“ című kiváló életkép. A főszerepeket Conrad Nagel és Aileen Pringle játsszák, akik feltétlenül sok nagyvonalúsággal és ötlettel játsszák meg szerepeiket. Az előadások ma, vasárnap 3, fél 5, 6, fél 8 s 9 órakor, hétfőtől pedig fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Bagdadi tolvaj.

Már csak
2 hétig

fizethet 1500 lej kedvezményes előfizetési

árért részlet-törlesztésre WELLS

Nagy Világtörténetére.

AZONTUL az ára készpénzért 2200 lej.

Kapható:

Oiáh Sándor és Tea cégnél Arad

Lopással vádolt grófnő a bíróság előtt.

Berlinből táviratozzák: A potsdami bíróság ma olyan bűnpör tárgyalását kezdte meg, amelynek minden részletét feszült figyelemmel kíséri az egész német társadalom. Bothmer grófnőt lopással vádolták meg és az ő bűnyűjét tárgyalják most. A grófnő sűrűn lefátyolozva jelent meg a törvényszék előtt, ahol óriási tömeg várakozott s gúnyos nevetés fogadta, amikor magánautójából kiszállott. A szinülig megtelt tárgyalóteremben megjelent a grófnő férje és két fia is. Ma ötvenegy tanút hallgattak ki arra a vádra vonatkozóan, amelyet egy Sommerné nevű hölgy emelt a grófnő ellen. A grófnő és Sommerné együtt tettek autókírándulást két ízben is, egyszer 100 márká, más ízben pedig 600 márká tünt el Sommerné retiküljéből. Legáltalában is Sommerné ezt állítja. A grófnő a vádakra nézve még nem tett konkrét nyilatkozatot, de folyton azt hangsúlyozta, hogy akkoriban fürdőhelyre akart utazni és uzsorások kezei közé kerültek.

Az aradi
Apollóban
ma, vasárnaptól
Jókai Mór
híres regénye

Az ARANYEMBER

Főszerepben:

Lenkeffy Ica,
Beregi Oszkár,
Rajnai Gábor

Az előadások 3, 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Megvette már női felöltőt?
ha nem, úgy
okvetlen
nézze meg a „ROYAL“
női divatru-
házigujabb
modelljeit!
Arad, Minoriták templomával szemben.

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

KÖZGAZDASÁG.

A visszautasított magyar betéttulajdonosok tömeges felebbezése.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi pénzügyigazgatóság egy, hónappal ezelőtt a miniszteriumból rendelet érkezett, amely teljes részletességgel névszerint közölte, hogy kik azok, akiknek betéti könyvecskéiket aváltják a magyarországi pénzügyhatóságok és kiket utasítottak el. Az elutasítottakat felhívta az aradi pénzügyigazgatóság, hogy amennyiben beváltási kérelmüket jogosnak vélik, felebbezzék meg az elutasítási határozatot. A múlt hónap lezárásáig valamennyien meg is felebbezték a magyarországi pénz-

intézetek határozatát azok, akik igazolni tudták, hogy betéteik az 1919. március 20. előtti időből származnak. Így az aradi pénzügyigazgatóság területén nem is volt szükség arra, hogy a felebbezések benyújtásának határidejét meghosszabbítsák. A felebbezéseket már felterjesztették a miniszteriumhoz. Mindössze néhányan vannak, akik nem tudták igazolni, hogy betéteik 1919. március 20. előtt már a magyarországi pénzügyhatóságokhoz kerültek. Ezek természetesen nem is felebbezhetek.

Zürichben 2.45, Párisban 11.85 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK.

(November 7.) **Áru:** Dollár 212, angol font 1030, cseh korona 6.25, francia frank 8.50, líra 8.30, dinár 8.70, schilling 30, márká 50.50, magyar korona 342, svájci frank 41. **Pénz:** Dollár 211, angol font 1025, cseh korona 6.18, francia frank 8.30, líra 8, dinár 8.63, schilling 29.50, márká 49.50, magyar korona 335, svájci frank 40.50. **Kifizetések:** Newyork 213, London 1037, Prága 6.34, Páris 8.66, Milánó 8.47, Zágráb 3.80, Bécs 30.10, Berlin 51, Budapest 330, Zürich 41.20.

ZÜRICHIE TÖZSDENYITÁS. (November 7.) Berlin 123.56, Newyork 518.75, London 2515.50, Páris 20.90, Milánó 20.50, Prága 15.37.50, Budapest 0.0072.70, Belgrád 9.20, Bucurást 2.45, Varsó 0.00086, Bécs 0.0073.15.

ZÜRICHIE TÖZSDEZÁRLAT. (November 7.) Berlin 123.50, Amsterdam 208.75, Newyork 518.95, London 2515.35, Páris 20.95, Milánó 20.55, Prága 15.37.50, Budapest 0.0072.70, Belgrád 9.20, Bucurást 2.45, Varsó 0.00086, Bécs 0.0073.15.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (November 7.) **Kifizetések:** Páris 8.46, London 1032, Newyork 212.50, Milánó 8.42, Zürich 41.15, Bécs 30.10, Prága 6.30. **Valuták:** Napoleon 790, aranymárka 49.50, leva 1.51, török líra 1.22, angol font 1025, francia frank 9.65, svájci frank 40, líra 8.50, drachma 2.70, dinár 3.70, dollár 210.25, lengyel márká 33, osztrák korona 29.50, magyar korona 29, szokol 6.25.

⇒ Sóexport Jugoszláviába. Popescu, a romániai monopolizgatóság egyik vezetője ma Timisoarán keresztül Belerádba utazott, ahol a sóexport ügyében fog tárgyalásokat folytatni.

⇒ Kártalanítják a magyar hadikölcsönkötvény-tulajdonosokat. Budapestről táviratozzák: A magyar kor-

mány nemrégiben a Pénzügyi Központ utján megkezdte a hadikölcsönkötvények összevásárlását, hogy ezzel is csökkentse azt a kötvénymennyiséget, amelyet valorizálni fognak. A vásárlások a kötvénytulajdonosok tartózkodása folytán nem jártak kellő eredménnyel és ez a tény arra készítette a pénzügyi kormányt, hogy megmássa elhatározását. A pénzügyminiszteriumban és a népjóléti miniszteriumban megállapodás történt arra nézve, hogy a hadikölcsönkötvények tulajdonosait méltányossági alapon kártalanítani fogják. Még pedig olyan módon, hogy a kisemberek kezében levő és a gyámpénztárak, közintézmények és jótékonykezeti alapok vagyonát képező kötvények alapozását a népjóléti miniszterre bizzák. A hadikölcsönkötvények tulajdonosai között a devalváció folytán történt károsodás szempontjából különbséget tesznek. A valorizálás egy-két százalékos alapon fog történni.

⇒ Német kereskedelmi köldöttek Párisban. Párisból jelentik: A francia fővárosban pénteken kezdődött meg a nemzetközi kereskedelmi kamarák kongresszusa. Az üléseken első ízben vesznek részt Németország delegátusai.

GLIN ELINOR

ismert regénye

HAT SZERELMES NAP

CORINA GRIFFITH

a főszerepben,
bemutatója ma

az aradi Urániában.

Az előadások 3, 5, 6, 8 és 9 órákor kezdődnek.

— Eladott aradi ingatlanok. Klein András és neje eladták a Str. Spiru Gheorghe 20. sz. házat 250000 lejért Aleman Dragoenak. — Gyurkovics István és neje eladták a Str. Secerei 19a. sz. házat 180000 lejért Buzár György és nejének. — Ispravnice Livius eladott Curtici határában fekvő 19 hold 906 négyszögöl szántót 618000 lejért Gesner Mártonnak. — Farkas Lipót és neje eladták a Plata Pestilor 1. sz. házat 1,500.000 lejért Feinkuchen József és nejének. — Jovanov Iván eladott a Gábor-dűlőben fekvő 8 hold 290 négyszögöl szántót 443700 lejért Siculan (Iofa) József és Siculan Dimitriének. — Dr. Weil Károly és Haász Albert és neje eladták a Str. Mihai Cogălniceanu 41. és 43. sz. házat 500000 lejért Gróf Ferenc és nejének.

Felelős szerkesztő:

RETHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judejului.

14 napos vásár

Aradon az

„ORIENT”

divatruházában

Bulevardul Regina Maria 16.

Az összes raktáron lévő férfi szövetek, női szövetek, férfi téli kabátok, női téli kabátok, divatalkalmak, biberetek, selyem Szil plüschök, Caraculok, selymek, brocadok, vásznak, chiffonok, zephirek, mosóárkák, barchetok, harisnyák mélyen leszállított árban lesznek elárusítva. 6744

Mindenféle arctisztítási talanság eltűnik az Ibolya Doree-Crém használatával. Beszerezhető Rényi gyógyszerárban (volt Hajós) Arad, a vármegye-házzal szemben. 5671

NYILTÉR.

E rovat alatt közlötökért nem vállalunk felelősséget!

Nyilvános köszönet

Dr. Krausz József urat életmentő, súlyos operációt végzett rajtam. A műtétet annyi sebész tudással és gondossággal, a kezelést annyi emberi gyöngédséggel végezte, hogy kötelességemnek tartom dr. Krausz József urnak hálás köszönetemet nyilvánosan is kifejezni.

Aradon, 1925. évi november 5-én.

SZÉKELY MIHÁLY

6707

nagykereskedő.

ÉRTESÍTÉS!

Alaptalanul elterjedt hírekkel szemben kijelentem hogy egyik kereskedő kartársam helyiségére sem reflektálok és minden ilyen eljárást inkollégiálisnak, inkorrektnek minősítek. 6740

REISMANN PÁL

az „Orient” divatruház tulaj-

donosa.

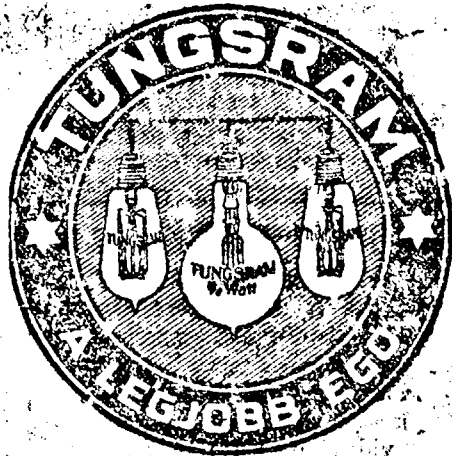
Társat keresek

ipar és kereskedelmi vállalat kibővítésére

Ajánlatokat tüke megjelölésével „Arad 1925” jeligére Rudolf Mosse hirdetőjébe Arad kérek. 10290

Magánház bérbe kiadó

2 szoba, konyha, spejz stb. csekély 5000 lej összeg ellenében. Érdeklődni Arad, Str. Tace Ionescu 2. sz. (volt Sárosi-ucca). 6737

„Wimpassing”
sár- és hócipők
a legjobbak!

6690

Lloyd-Express.

3 kell a kisbabának: hintőpor, krém, szappan, de az **HÖFER** legyen.

I. NAGY szücs 3025 Arad, Strada Alexandri 5. Szörmeárak raktára. Megrendelések jutányosan és pontosan eszközöltetnek.

TECHNIKUS,

aki kereskedelmi és ipari, valamint adminisztrációs ügyekben jártas és különösen Bucurestiben széles ismeretséggel bír, bármilyen vállalatnál vezetői vagy igazgatói

állást keres,
esetleg társulna is.

Ajánlatok „Technikus” jelígre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 6704

Orvosnak vagy irodának

nagy uccai szoba

özös előszobával kiadó. Megkereséseket „Körut 1000” jelígre az irodába kér. 6739

SZÖLŐS HÁZHELYEK

WINKLER JÓZSEF-éle nagy szőlőskert a Str. Griviței és Str. Capitan Ignat (Miklós és Kapa-u) sarkán, mely házzal együtt elvált beltérrel képez elsőrendű osemegeszőlővel beültetve **házhelyeknek** felosztandó és eladandó kedvező feltételek mellett. — Bővebb felvilágosítást ad:

Dr. Weil Károly
ügyvéd irodája Arad Str. Eminescu 4

B. Városházán

Str. Mărăsești (Kossuth-u.) mellett egy 4 szobás kétlakásos magánház 300.000 leiert eladó, 80.000 lei készpénzzel átvehető és 2 szoba, konyha, speiz, pince, vevő átvehető, beköltözhető. Érdeklődni 6736 Arad, Str. Tace Ionescu 2. (volt Sárosi és Batthyány-u.) sarok.

Frapprans hatású arcszépítő

és simító a Földes Margit és Madelaine oreme. Előbbi nappal, utóbbi éjjeli használatra. Elitűntetnek pár nap alatt szepőt máj foltokat bőrártásokat ráncokat redőket. Margit szappan pompás illatu, kitűnően habzó, ingmentes, ártalmatlan arcszépítő szappan. Kapható mindenhol. **Főraktár:**

Hehs Vilmos Arad
Strada Brancovei (Lázár Vilmos uca.)

Nagyobb pénzügyintézet

vidéki fiókjának önálló vezetője 15 évi gyakorlattal állást változtatna. Nagyobb bank vagy iparvállalatnál megfelelő elhelyezkedést keres, esetleg vidéki pénzügyintézet vezetését vállalná. 6744

„DISPONENS” JELIGERE az Aradi Közlöny kiadójába kér.

Ujságmakulatura

6 kgr.-os csomagokban kapható a kiadóhivatalban

Fehérnemű himzést vállalkozók: Almási előnyomda

Arad, Str. Mărăsești (Kossuth-ucca) iskola mellett

Az ujonnan épülő cukorgyár

közelében első oszt. anyagból épített szép magánház, 3 szobás fürdőszobás elfoglalható lakással, 4 iparműhellyel, nagy értékű telekkel. 8000 lei havi jövedelemmel, előnyös árban eladó. Kizárólagos megbízott: HAÁSZ Irodája Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12. szám.

Biztos egzisztencia!

Iparüzem konkurencia nélkül, amely nélkülözhetetlen cikket hoz forgalomba, hozzátartozó 6 szobás lakással, sok gazdasági épülettel, évi 800.000 lei jövedelemmel, 2 millió lejért kedvező fizetési feltételekkel eladó, vagy aradi jövedelmező bérházért, vagy Arad közelében levő földbirtokért elcserélendő. Kizárólagos megbízott: HAÁSZ Irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12.

Halló !! Halló

Csináltassa kalapját 6649

SCHNEIDER ADOLF

férfi- és női kalaposnál Arad, Str. Brațianu (volt Weitzer J.-u.) 14.

Elvállalom: női kalapok festését és átalakítását a legolcsóbban, valamint férfi kalapok tisztítását és formázását, ugyszintén: **férfi- és női uj kalapok kaphatók!**

Az ujonnan épülő cukorgyár közelében

három telek 65.000 leiert telkenként és egy kisebb magánház elfoglalható 2 szobás lakással 85.000 leiert eladók. Megbízott: Haász Irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12.

Underwood, Royal, Ideal, Erika

írógépek lerakata. Javitóműhely. Írógépek javítás-antartása. Nagy kellekraktár. **Fadobozos írógépszalagok.** Iroszerek legolcsóbban.

Császár, Arad

Str. M. Nicolae (Petőfi u.) Telefon 410.

Dózsakenyárgyár

telepén Arad, Radnai-ut

háztelkek,

esetleg épületrészzel eladók 6687

Gyárépületek, raktárak, műhelyek, lakóházak és házhelyek 5450

a Dörner-gyárban (Fabrica „Alpha”) Str. Sava Raicu (Görgy-u.) végén, olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett, eladók. Bővebbet: Victoria takpéztár és a helyszínen mindennap.

Fogászat! „Wipla”

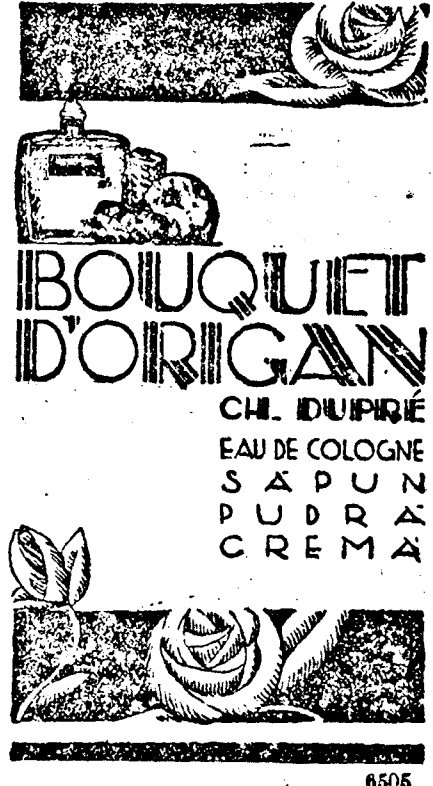
a fogászatban Platinázott fogak („Wipla” anyag) újdonság 200—250 lei. Arany koronák — fogak garantált arany darabja 850—400 lei. Fém koronák — fogak darabja 100 lei. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag) Fehér fogak kautschukra darabja 50 lei. Foghuzás (injektívus érzé telentés-sel) 40 lei. — Vidékieknek megrendelések 24 órán belül eszközöltetnek. 6376

Frida D'MOUDJALLED
vizsgázott fogászónő

Arad, Bul. Reg. Ferd. 14. (József főherceg-ut)

Háztelkek

eladók kedvező fizetési feltételek mellett Micalaca-Noun (Ujmikalakán), Olympia sport telep előtt. —: Érdeklődhetni: Munteannál, katonatemetővel szemben.

BOUQUET D'ORIGAN
CH. DUPIRE
EAU DE COLOGNE
SAPUN
PUDRA
CREMA

6505

WESTEND-SZÁLLÓ
IV. Berlini-t. 3
(Nyugati pályaudvaron)

MEGNYILT.
Központi fűtés. — Melegvíz a mosdókban. Fürdők. Lift. Polgári árak. PONGRACZ SANDOR igazgató, az aradi Központi szálloda volt tulajdonosa. 6502

Fényképnagyítás 150.— lej

bármely fénykép után. 633
BRAUN Arad, Calea Banatului 3 (Asztalos Sándor-u.)

Több évi irodalmi gyakorlattal rendelkező tisztviselőt,

ki a magyar és német nyelveket bírja és ügyes gépiró is, **keres**
Nagy Farkas, Arad.

3 1/2 magyar hold-jótekvésű ghoroki (gyoroki) **szőlő,**
épület és felszerelés nélkül 75.000 leiert eladó. Bővebbet Győrffy „Mures” Irodájában Arad Str. Unirel

HIRDETESE EREDMÉNYES LESZ,
ha azt szakemberek dolgozzák ki. Kérjen ajánlatot és díjtalan propagandatervezetet:
LLOYD EXPRESS
hirdetési irodától,
Cluj, Str. Memorandului 24.
Hirdetések, noticek, közlemények a világ bármely lapjában.
Eredeti tarifák szerint.

BANCA GENERALA
a Judetului Arad S. A.
ARAD,
Str. Alexandri No. 1. 6956
Tel. 8-34.
▼▼▼▼▼

Foglalkozik a bankszakma minden ágával. Takarékbetétek magas kamatozás mellett. Vállal megbízásokat kül- és belföldre.

JANKY LAJOS szőrmeáruháza aradi fiókja

Arad, Str. Eminescu (volt Deák Ferenc-uca) 6. sz. alatt **MEGNYILT.** Rendkívül olcsó árak mindenféle kész szőrmeékben, bundákban és sportkabátokban
Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek. 9041

Utlevelvizumozás Olcsó! Gyors! Pontos! Naponta futárral! **PICHLER** papirtüzlet. **LÖBL** hírlapiroda.
Megbizások **Kunstler-vizumiroda** (Dácia szállóval szemben.) Arad, Bul. Reg. Maria 22. Telefon szám: 669. Weinberger cipőüzlet

Biztosítsa életét és vagyonát a BELGO ROMANA
biztosító és viszontbiztosító intézet részv. társaságnál.
Elfogad mindentéle állat és sertés biztosításokat elhullás ellen. — Tartalék és fedezeti alapok: Hatszázmillió franko.
Vezetőségnek ideiglenesen: Arad, Str. Constatoru 5. ajtó 4.

I. SCHUTZ
direkt külföldről importált speciális **ferfiszövet üzlet**
Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-u.)
28.

Teljesen szortírozva ajánlja a legfinomabb télikabát, covercoat, double, kammgarn, Cheviot- és nadrágszöveteket a legnagyobb választékban, ugyancsak az összes szabókellékeket **a legolcsóbb áron.** Szolid és pontos kiszolgálás!

Apró hirdetések.
Incatlan.
HÁZHELYEK eladók Sarlot telepen temetői megállónál. Bővebbet idomótor mérnök Arad, Str. Muresului (Matos-u.) 5. szám. 6597
ARAD, Calea Saguna 26. sz. sarokház nagy telekkel, 2 szobás átvehető lakással sürgősen eladó. 6721
KIS HÁZ, mely áll 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből eladó. Lakás azonnal átvehető. Arad, Str. Blandusie 39. (volt Közép-u.) 6717

Hajfonatok, hajrészek, parókák legolcsóbban Fischer-nél. — Modern hajmunka vállalat Arad, Str. Unirel (Fábián-u.) II. 3276

ÜGYNÖKÖK
6681 férfiak és nők magas fizetéssel felvétetnek. **BRAUN**
Arad, Calea Basatului 3. (Aztales S.-ucca.)

Kisebb nagyobb házhelyek jutányos árért és részletfizetésekben is a Str. Fabrica No. 27., 29. sz. (régiszám 7.) alatt eladók. Bővebbet: Kalász János bűrzletében, Arad, Piata Avram Iancu No. 3.

Oktatás.
ROMAN kisasszony kerestetik, ki 5 éves gyermeknek román órákat adna délutánonként. Értekezni Arad, Str. Alexandri 1., első emelet. 6744
GYENGETEHETSÉGÜ gyermekek s da-dogó felnőttek és gyermekek oktatását vállalja gyógypedagógus. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6703

ILLITS
BRISTOL
SZÁLLODA BUDAPEST.
Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Kitűnő konyha. Mérsékelt árak. Kávéház.
Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem

Különféle.
BÖSENDORFER zongora használt eladó. Pince kiadó. Arad, Str. Eminescu 32.-sz. 6686

Gyermekkecsik
legfinomabb kivitelben legolcsóbban kaphatók. Mindennemű gyermekkecsi javítások. 3326

Legújabb típus **Fordson** tractorok
Ford személy és teherautóautóautóautó eredeti gyári áron és előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók az aradi kizárólagos képviselőnél az **Intreprindere de Masini si Automobile**
ARAD, Str. Alexandri 6. Telefon: 112.
Állandó nagy alkatrészraktár, ezakszerűen berendezett javítóműhely **FORD** és **FORDSONOK** részére.

Apróhirdetések folytatása a 12-ik oldalon

Gyermekkecsi üzem
Arad, Str. Simion Balint 19. (Dersewilly-u.) Str. Mărăcesii (Kossuth-ucca sarok.)

Női- és férfi **KALAPOK** minden színben és kivitelben, ugyancsak báronykalapok a legújabb divat szerint készülnék, alakítottak és festettek 6527

Házhelyek
Kádas-telep
Arad, Str. Coanda (Borona-ucca) folytatása **18.000 lejtől felfelé eladók!**

FOTOGRAFÁL ÖN?
Szeretne be akkor fényképezési szükségletét „HUBERTUS-NAL BUCURESTIBEN”? Ön elsőrendű árú vásárol mérsékelt árakon és ezenkívül megkísérelés van rá, hogy az alatt felsorolt értékes tárgyak egyikét ingyen kapja: 5900
1 arany Omega óra ... .. 15.000 L. értékben.
1 luxus-Tropfen fényképező-kamara ... 20.000 L. értékben.
1 Hamerless-féle vadászfegyver ... .. 12.000 L. értékben.
Részletes felvilágosítást és árjegyzéket 2 lej poró ellenében küld:
„HUBERTUS” BUCURESTI, STR. BELVEDERE 2.

GALLÓ GYÖNGY kalaposnál
Arad, Str. Bratianu 19.

2 évi részletfizetés mellett.
Értekezni: Kádas, Arad, Strada George Ionescu 9-11 (gróf Károlyi-u.) és a telepen minden nap. Ne mulassza el megnézni!!!

Üzlet-, bér- és magánházak
vasút közelében 20 lakás és három üzletből álló ház, nagy bérjövdelemmel, 2 szobás lakás és üzlet elfoglalható egymillió 500.000 lei. — 5 peronyire a piactól 2 szobás lakás, pince az egész elfoglalható. ára 480.000 lei. — Szabadságtér közelében 3 szoba, fürdőszoba, istálló, elfoglalható 580.000 lei. — Külvárosi üzletház, fűszerüzlet teljes berendezéssel, 2 szobás lakással 450.000 lei. — 3 üzlet 2 szobás lakással 400.000 lei. Kisebb bérház 5 lakással, 1 szoba konyha elfoglalható 220.000 lei. — 2 szoba konyhás magánház elfoglalható 90.000 lei. Megbízott: MAIER, Arad, Strada Nicu Filipescu 12. (Flórián-ucca.) 6723

Az INEUI „FURNICA” fogyasztási szövetkezet felszámolás alatt szabad kézből eladja üzleti berendezését és teljes árukészletét. Reflektálók folyó hó 15-ig felvilágosítást nyerhetnek a felszámoló bizottságnál. 6651

KESKENYVÁGÁNYU VASUTAK teljes felszerelése a győri waggongyár
gyártmányainak kizárólagos eladása. 10202
ANGOL-MAGYAR BANK RESZVENYTARSASAG keskenyvágányu vasutosztály. KÉPVISELETEK: ARAD, GEIRINGER ES TÖHM okl. mérnökök Str. Eminescu 5. CLUJ, Erdős M. r. okleveles mérnök.
NYOMJELZÉS! TERVEZÉS! ÉPÍTÉS! ALLANDÓ ERDELYI LERAKAT!

Lakás és üzletkeresők figyelmébe!
1, 2, 3, 4, 5 szoba fürdőszobás lakások kiadó. Egy helyiség uszталos mőhelynek, vagy bármi ipari célokra alkalmas, bérbeadó. Megbízott: MAIER Arad, Strada Nicu Filipescu (Flórián-ucca) 13. sz. 6732

Román fordítások legprecízebben készülnek a **Mardor** hírlapirodában Arad

